

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Natura 2000 ontwerp beheerplan IJsselmeergebied 2013-18

Ketelmeer & Vossemeer

Datum 24 mei 2012
Status Versie nr. 1.0

Voortouwnemer: Rijkswaterstaat

Andere bevoegde gezagen:

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

concept

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat
In samenwerking met	Ministerie van Economische zaken, Landbouw & Innovatie, provincie Overijssel en provincie Flevoland
Informatie	www.rijkswaterstaat.nl 0800-6592837 (ma t/m zo 6.00 - 22.30 uur, gratis) contact@helpdeskwater.nl
Samengesteld door	DHV B.V., Rijkswaterstaat IJsselmeergebied en Rijkswaterstaat Waterdienst
Opmaak	DHV B.V., Studio Ilva
Kwaliteitsborging	Rijkswaterstaat Waterdienst, Rijkswaterstaat IJsselmeergebied en Corporate Dienst Rijkswaterstaat
Fotografie	KINA Natuur + Outdoor Stockfotografie, IVVR, Falco Hassink (i.o.v. Provincie Flevoland), Stockbureau Nationale Beeldbank
Kaartmateriaal	Rijkswaterstaat Waterdienst, Witteveen+Bos, Bureau Waardenburg B.V. en Deltares
Datum	24 mei 2012
Status	Ontwerp beheerplan Natura 2000

concept

Inhoud

Samenvatting 7

1	Inleiding 9
2	Kenmerken van het Ketelmeer & Vossemeer 11
2.1	(Inter)nationaal belangrijke ecologische waarden in het Ketelmeer & Vossemeer 11
2.2	Abiotische kenmerken van het Ketelmeer & Vossemeer 12
2.3	Activiteiten en beheer in het Ketelmeer & Vossemeer 14
3	Instandhoudingsdoelstellingen 17
3.1	Uitwerking van doelen in omvang, ruimte en tijd en huidige situatie 17
3.1.1	Ruimtelijke eenheden 17
3.1.2	Open water 19
3.1.3	Ondiep water 22
3.1.4	Oeverzone 24
3.1.5	Kale of schaars begroeide gronden 26
3.1.6	Moeras 27
3.1.7	Nat grasland 29
3.2	Opgave voor het Ketelmeer & Vossemeer 31
4	Instandhoudingsmaatregelen 33
4.1	Maatregelen uit reeds vastgesteld beleid 33
4.2	Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor Natura 2000 33
5	Activiteiten en mitigatie 37
5.1	Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten zonder specifieke voorwaarden 37
5.2	Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten mét specifieke voorwaarden 38
5.3	Vergunningplichtige activiteiten die (afzonderlijk) vergund blijven 39
5.4	Niet vergunningplichtige activiteiten, wel mitigatie vereist 40
5.5	Kaders voor vergunningverlening 4140
6	Doelbereik 4847
7	Literatuurlijst 5251
Bijlage A	Huidige activiteiten 5453
Bijlage B	Synopsistabel 5857

concept

Samenvatting

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de lidstaten van de Europese Unie. De EU heeft tot instelling van dit netwerk besloten, omdat de natuur en biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa al decennia snel achteruitgaan. Het Ketelmeer & Vossemeer is als Natura 2000 gebied onderdeel van dit netwerk en is aangewezen om specifieke natuurwaarden in stand te houden. Op deze manier draagt het Ketelmeer & Vossemeer bij aan het behoud van de Europese biodiversiteit.

De afgelopen jaren is onderzocht wat er voor nodig is om de natuurdoelen voor het gebied te realiseren. Daarbij is gekeken naar:

- 1 Knelpunten in het ecosysteem die negatieve gevolgen hebben voor de natuurwaarden;
- 2 Maatregelen uit vastgesteld beleid die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de natuurdoelen;
- 3 Aanvullende maatregelen die genomen moeten worden om de doelen te kunnen realiseren;
- 4 Activiteiten die nu in het gebied plaatsvinden en mogelijk invloed hebben op de natuurwaarden.

De uitkomsten hiervan worden uitgebreid in dit beheerplan beschreven. In de komende paragrafen wordt kort, bondig en helder samengevat wat de belangrijkste punten zijn in het beheerplan. Hierbij richten we ons op de knelpunten en hoe de doelen kunnen worden bereikt door het nemen van maatregelen. Uitgangspunt is dat de maatregelen die hier worden genoemd ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Bijzondere natuurwaarden gaan grotendeels hand in hand met menselijke activiteiten

De afgelopen eeuw is het IJsselmeergebied sterk veranderd, onder andere als gevolg van de aanleg van de Afsluitdijk, de inpoldering van de Noordoostpolder en de Flevopolders en de ontwikkeling van menselijke activiteiten. De huidige natuurwaarden in het IJsselmeergebied hebben zich in de loop der tijd ontwikkeld in sterke samenhang met de menselijke activiteiten in het gebied. Voortbouwend op deze sterke relatie tussen menselijke activiteiten en natuur is dit beheerplan gericht op behoud en versterking van de natuurwaarden, waarbij ruimte wordt geboden aan behoud en ontwikkeling van de menselijke activiteiten in het gebied.

Effecten onnatuurlijk peilbeheer opvangen door inrichting en beheer

De afgelopen decennia hebben in het Ketelmeer & Vossemeer onnatuurlijk peilbeheer en commercieel rietsnijden plaatsgevonden. In de loop van de jaren hebben deze activiteiten tot negatieve gevolgen geleid voor de oppervlakte en de kwaliteit van het rietmoeras. Het huidige tegennatuurlijke peil heeft geresulteerd in een weinig dynamisch rietmoeras, met weinig tot geen vernieuwing van riet en verruiging, verlanding en verbossing van waterriet. Daarnaast heeft het commerciële snijden van riet negatieve effecten op de kwaliteit van het rietmoeras, omdat er te weinig overjarig riet blijft staan: al het rietareaal heeft dezelfde leeftijd. Een rietmoeras dat divers is qua leeftijdsopbouw van het riet, divers qua maaiveldhoogte (of relatieve waterhoogte) en met veel overgangen tussen riet en

water (een grote randlengte) biedt de meeste kansen voor een rijke en diverse populatie rietvogels.

Het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer kan een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van populaties van vogels die broeden en leven in rietmoeras, zoals roerdomp, grote karekiet en porseleinhoen. De laatste tientallen jaren is het areaal rietmoeras in oppervlakte afgenomen en de kwaliteit verslechterd. Als gevolg van de achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit (variatie) van de rietmoerassen zijn de aantallen broedende rietvogels sterk afgenomen.

Er is voor gekozen de negatieve effecten van het huidige peilbeheer (zie Algemeen deel) te mitigeren door het afvlakken van oevers en herinrichting van het rietland. Hiermee wordt veroudering en verruiging van het rietland tegengegaan. Een andere effectieve maatregel is cyclisch rietmaaïen. Zo worden reeds verruigende vegetaties weer deels in maaibeheer genomen en blijven grotere arealen riet gedurende langere tijd ongemaaid. Deze vormen van maaibeheer kunnen de variatie in leeftijd en bedekking van het riet jaar in jaar uit voldoende groot houden voor de gevarieerde moerasvogelbevolking.

Het is twijfelachtig of de doelen voor grote karekiet, porseleinhoen en roerdomp binnen één periode gehaald worden, waarschijnlijk zijn er twee beheerplanperiodes nodig om het leefgebied voldoende te herstellen en daarmee de gewenste draagkracht te realiseren.

Rust en ruimte garanderen in IJsselmonding

In de IJsselmonding bevindt zich leefgebied van broedende vogels en watervogels die erg gevoelig zijn voor verstoring door recreatie. Momenteel zijn de eilandjes allemaal bereikbaar voor kleine recreatie zoals kanoërs. Om nu en in de toekomst de rust voor broedende vogels en watervogels in dit kwetsbare gebied te garanderen worden de lagunes van enkele eilanden in de IJsselmonding afgesloten voor kleinschalige recreatie via een Toegangs Beperkings Besluit (TBB) in het kader van artikel 20 van de Natuurbeschermingswet. Deze maatregel is vastgesteld in overeenstemming met vertegenwoordigers van de recreatiesector. Dankzij de maatregel blijft er in het gebied voldoende recreatieve ruimte én is de rust op specifieke locaties gegarandeerd.

1 Inleiding

Aanleiding en doel van het beheerplan

De Europese Unie beschermt de natuurwaarden van Europa. De belangrijkste pijler van Europese natuurbescherming is de realisatie van Natura 2000: een netwerk van Europese natuurgebieden met belangrijke natuurwaarden. Het Ketelmeer & Vossemeer is als Natura 2000 gebied (Vogelrichtlijngebied) onderdeel van dit netwerk. Op Europees niveau is het doel: behouden van de Europese biodiversiteit. Voor het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer zijn doelen (instandhoudingsdoelstellingen) geformuleerd die bijdragen aan het behoud van de Europese biodiversiteit. Om behoud van de biodiversiteit over langere periode te waarborgen is voor het gehele IJsselmeergebied een beheerplan opgesteld.

Het beheerplan bestaat uit een overkoepelend Algemeen deel en zes gebiedsdelen: IJsselmeer, Markermeer & IJmeer, Eemmeer en Gooimeer Zuidoever, Veluwerandmeren, Zwarte Meer en Ketelmeer & Vossemeer (zie hoofdstuk één van het Algemeen deel voor toelichting over de opbouw van het beheerplan).

Leeswijzer

Voor u ligt het gebiedsdeel voor het Ketelmeer & Vossemeer. In hoofdstuk twee worden de kenmerken van het Ketelmeer & Vossemeer beschreven. In hoofdstuk drie worden de doelen behandeld: welke specifieke natuurwaarden worden beschermd; hoe staat het met deze natuurwaarden en wat is de beoogde situatie? Hoofdstuk vier beschrijft instandhoudingsmaatregelen die bijdragen aan het behalen van de doelen. Hoofdstuk vijf beschrijft de relatie tussen menselijke activiteiten en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen. Dit hoofdstuk geeft ook aan welke voorwaarden aan activiteiten worden gesteld, om effecten op de doelen te verzachten of te voorkomen. Hoofdstuk zes beschrijft in hoeverre de doelen behaald worden wanneer activiteiten met mogelijk schadelijke effecten worden gemitigeerd en instandhoudingsmaatregelen worden uitgevoerd.

concept

2 Kenmerken van het Ketelmeer & Vossemeer

Het Ketelmeer & Vossemeer is een ecologisch belangrijk gebied. Daarnaast wordt het door de mens voor verschillende functies gebruikt. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste kenmerken van natuur, abiotiek en menselijke activiteiten beschreven.

2.1 (Inter)nationaal belangrijke ecologische waarden in het Ketelmeer & Vossemeer

Het Ketelmeer & Vossemeer is aangewezen als Natura 2000 gebied omdat het van belang is voor het behoud van de Europese biodiversiteit. Samen met het gehele IJsselmeergebied is het een belangrijk leefgebied voor moerasvogels én voor doortrekkende en overwinterende watervogels.

Belangrijk broedgebied voor rietmoerasvogels

In de IJsselmonding en aan de oostkant van het Vossemeer komen rietmoerassen voor. Deze rietmoerassen zijn van groot belang voor broedvogels zoals roerdomp, porseleinhoen en grote karekiet. Dit zijn soorten die zich in Nederland in een zeer ongunstige staat van instandhouding bevinden. Dat betekent dat behoud op lange termijn van de soort niet zeker is. Nederland is juist een heel belangrijk gebied voor deze vogels, omdat hier van oudsher grote arealen met moerasnatuur aanwezig waren. Voor grote karekiet vormt dit gebied zelfs, samen met Zwarte Meer, de Wieden-Weerribben en het noordelijk deel van de Veluwerandmeren, het laatste levensvatbare bolwerk in Nederland. Het Ketelmeer & Vossemeer kan potentieel een grote bijdrage leveren aan de deelpopulatie van de genoemde soorten in het IJsselmeergebied.

Belangrijk foerageer-, rust- en slaapgebied voor watervogels

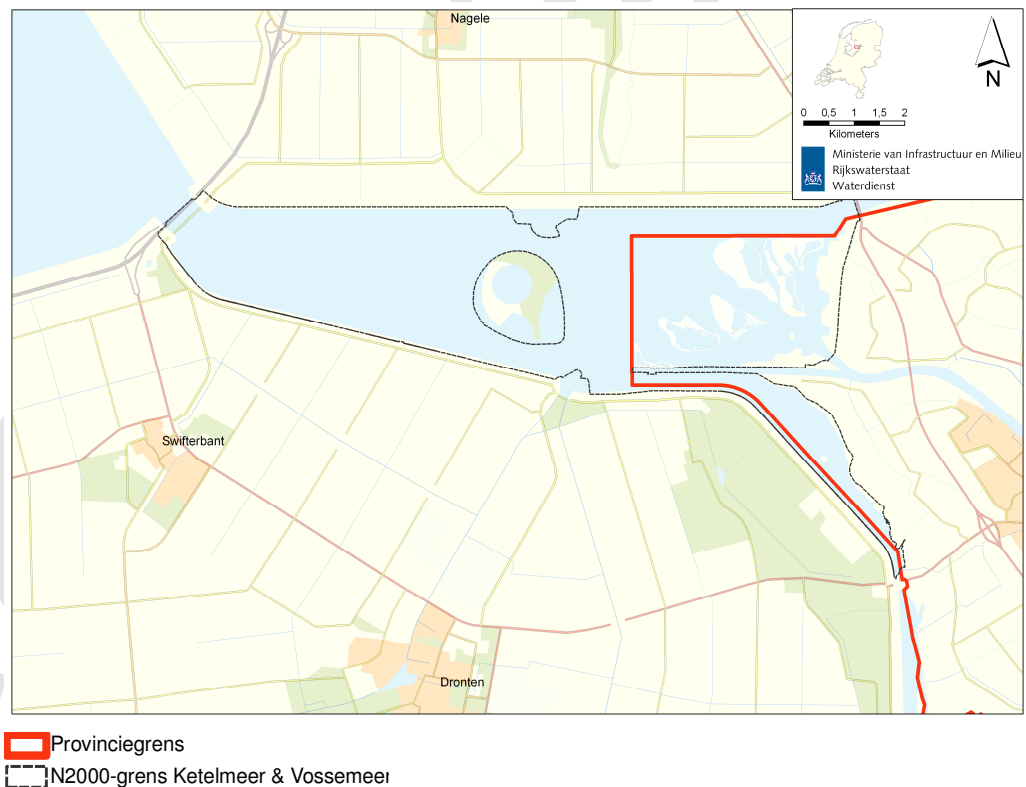
Het Ketelmeer & Vossemeer kent een verscheidenheid aan leefgebieden, waarbinnen vogels rustplekken en voedsel kunnen vinden. In het open water kunnen vogels rusten, foerageren en drinken, veilig tegen grondgebonden roofdieren. Langs oevers en in het ondiepe water vinden ze beschutting en voedsel. Permanent droge zandplaten of andere terreinen zonder hoogopgaande gewassen, zijn te vinden op de eilanden in het oosten van het Ketelmeer en in het Vossemeer. Het gaat om grotere oppervlaktes waar weinig verstoring is en geen roofdieren kunnen komen. Dit maakt het geschikt voor soorten als aalscholver en reuzensterne om te rusten. Er bevinden zich goed ontwikkelde en bereikbare mosselbanken in het Ketelmeer, een gezonde populatie vis en in het oosten groeien velden met waterplanten. Rondom het Natura 2000 gebied bevinden zich bovendien grootschalige foerageergebieden in de vorm van akkers en agrarische graslanden. Vogels die foerageren in nabijgelegen meren, zoals de reuzensterne in het IJsselmeer, vinden rust- en slaapplekken in het Ketelmeer & Vossemeer. Dit alles maakt het Ketelmeer & Vossemeer tot een zeer belangrijk gebied voor diverse soorten watervogels, zowel als doortrekgebied als ook als overwinteringsgebied of jaarrond verblijfgebied.

2.2 Abiotische kenmerken van het Ketelmeer & Vossemeer

Abiotische kenmerken bepalen in belangrijke mate welke natuurwaarden waar aanwezig zijn. Onderstaande paragrafen beschrijven de abiotische kenmerken die van belang zijn voor de natuurwaarden in het Ketelmeer & Vossemeer.

Ligging en geografie

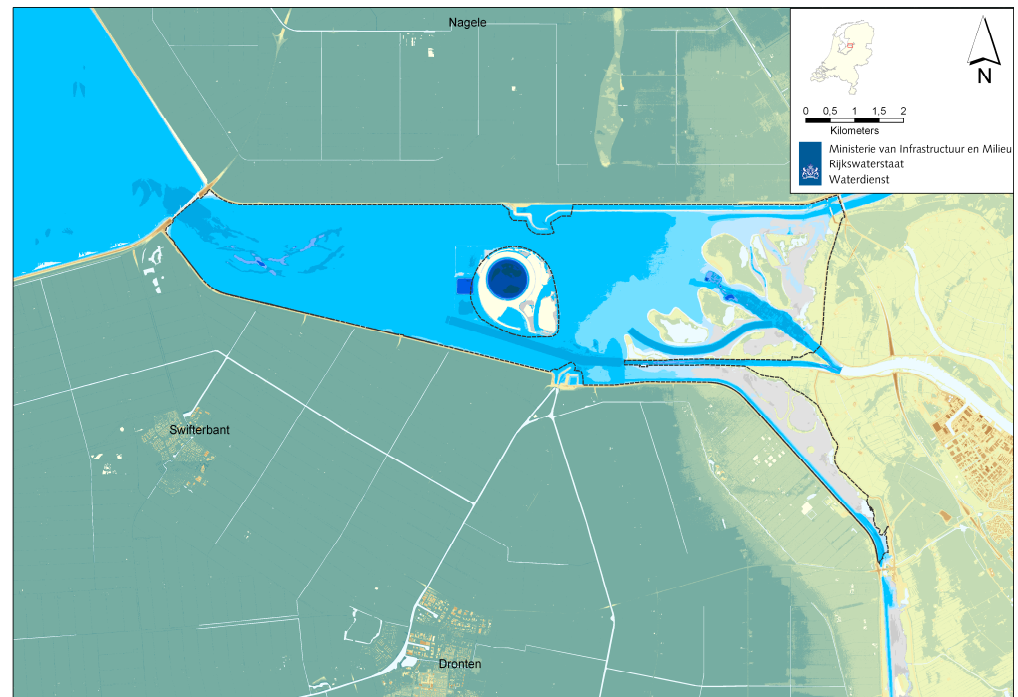
Het Ketelmeer ligt tussen de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland, het Vossemeer tussen Oostelijk Flevoland en Overijssel. De meren kregen hun huidige vorm na de aanleg van de dijken rond Oostelijk Flevoland (1957). Het Ketelmeer staat in open verbinding met de IJssel, het Zwarte Meer en het Vossemeer aan de oostkant en het IJsselmeer aan de westzijde.

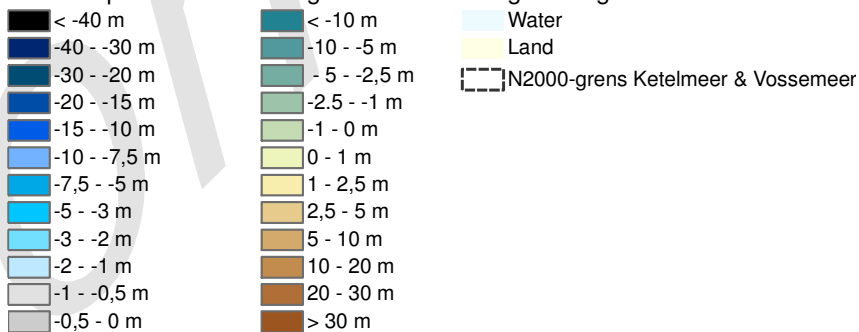
Figuur 2.1 Topografie en geografie van het Natura 2000 gebied Ketelmeer en Vossemeer

Bodem en geomorfologie

Het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer heeft een oppervlak van 3847 ha, waarvan het Ketelmeer het grootste deel in beslag neemt. Het Ketelmeer heeft een gemiddelde diepte van -2.9 meter NAP, de westzijde is dieper met zware zavel in de bodem en het oosten is ondiep met een kleiarme zandbodem (figuur 2.2). De bodem van het Vossemeer bestaat grotendeels uit zand en is (buiten de vaargeul) minder dan een meter diep. Tussen 1999 en 2002 is vervuilde bodem in het oostelijke deel van het Ketelmeer gesaneerd. In 2010/2011 is gestart met het saneren van de vervuilde waterbodems in zowel het westelijke deel als de overgang van Ketelmeer naar Vossemeer. Deze sanering zal zijn afgerond voordat dit Natura 2000 beheerplan in werking treedt.

Waterdiepte t.o.v. NAP Hoogte t.o.v. NAP Hoogte niet gekarteerd

Figuur 2.2 Bodemhoogtes van het Ketelmeer en Vossemeer

Waterkwantiteit

Het Ketelmeer wordt hoofdzakelijk gevoed (voor ca. 75%) vanuit de IJssel en in mindere mate uit het Vossemeer, (via het Zwarte Meer) het Zwartewater en de Overijsselse Vecht. Uit de Flevopolder (via gemaal Colijn) en uit de polder ten westen van Kampen komt tevens water naar het Ketelmeer. Het Vossemeer ontvangt water uit de Veluwerandmeren via Roggebotsluis. Door de open verbinding met het IJsselmeer vindt incidenteel (bij harde westenwind) aanvoer van water plaats. De stroming is normaliter richting het IJsselmeer gericht. In de meren wordt een stabiel peil nagestreefd. In de winter is het streefpeil – 0.40 m N.A.P en het zomerstreefpeil bedraagt – 0.20 m N.A.P. Incidenteel (maximaal twee maal per twaalf jaar, waarvan eenmaal in de periode medio april – juni en eenmaal in de periode juli – medio september) kan in geval van extreme droogte binnen de bandbreedte van het peilbesluit het zomerpeil tijdelijk worden verhoogd in verband met droogtebestrijding. Door opwaaiing kan in het oostelijke deel van het Ketelmeer een grotere peildynamiek optreden. Vanuit het Ketelmeer, Vossemeer (en Zwarte

Meer) wordt een groot deel van Drenthe, de noordelijke helft van Overijssel en een deel van de Noordoostpolder van water voorzien.

Waterkwaliteit

Waterkwaliteit is een bepalende factor ten aanzien van de aanwezigheid van waterplanten, bodemfauna en vis en daarmee de voedselbeschikbaarheid van diverse watervogels. In het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) wordt in heel Nederland de toestand van het water bepaald en worden maatregelen genomen (zowel lokaal als landelijk) om het water ecologisch en chemisch te verbeteren. Hierdoor is de waterkwaliteit in beweging: de nutriëntenaanvoer uit de rivieren daalt en het doorzicht wordt groter. Het ecologische gevolg zal zijn dat er meer waterplanten (zoals kranswieren en fonteinkruiden) tot ontwikkeling komen, met een mogelijke verandering in het visbestand (kleinere vis) en het waterleven. De laatste jaren is de waterkwaliteit in het Ketelmeer en Vossemeer sterk verbeterd en zijn er geen problemen geweest met algenbloei dankzij de grote doorstroming. Hoewel de waterkwaliteit van aangevoerd IJsselwater sinds de jaren '80 steeds beter wordt, blijkt uit de monitoringsgegevens van 2007 dat de concentraties eutrofiërende stoffen (fosfaat en nitraat) nog steeds te hoog zijn om te voldoen aan KRW-eisen. De watersysteemstudie heeft geconcludeerd dat door de uitvoer van generieke maatregelen in 2015 de normen van de KRW gehaald zullen worden.

2.3

Activiteiten en beheer in het Ketelmeer & Vossemeer

Activiteiten van mensen in het Ketelmeer & Vossemeer kunnen van invloed zijn op de natuurwaarden in het gebied. Onderstaande paragrafen geven een samenvatting van die vormen van activiteiten en beheer in het gebied die relevant zijn voor de natuurwaarden en de toekomstige ontwikkelingen hierin. In het document Inventarisatie bestaand gebruik IJsselmeergebied (referentie 4) staan de activiteiten in detail beschreven, kaarten met locaties van het gebruik staan in de kaartenbijlage. In hoofdstuk 5 wordt een samenvatting gegeven van de resultaten van de toetsing van activiteiten en de mitigatie van mogelijk negatieve effecten.

Oevergebonden recreatie langs het Ketelmeer

Activiteiten in het Ketelmeer & Vossemeer

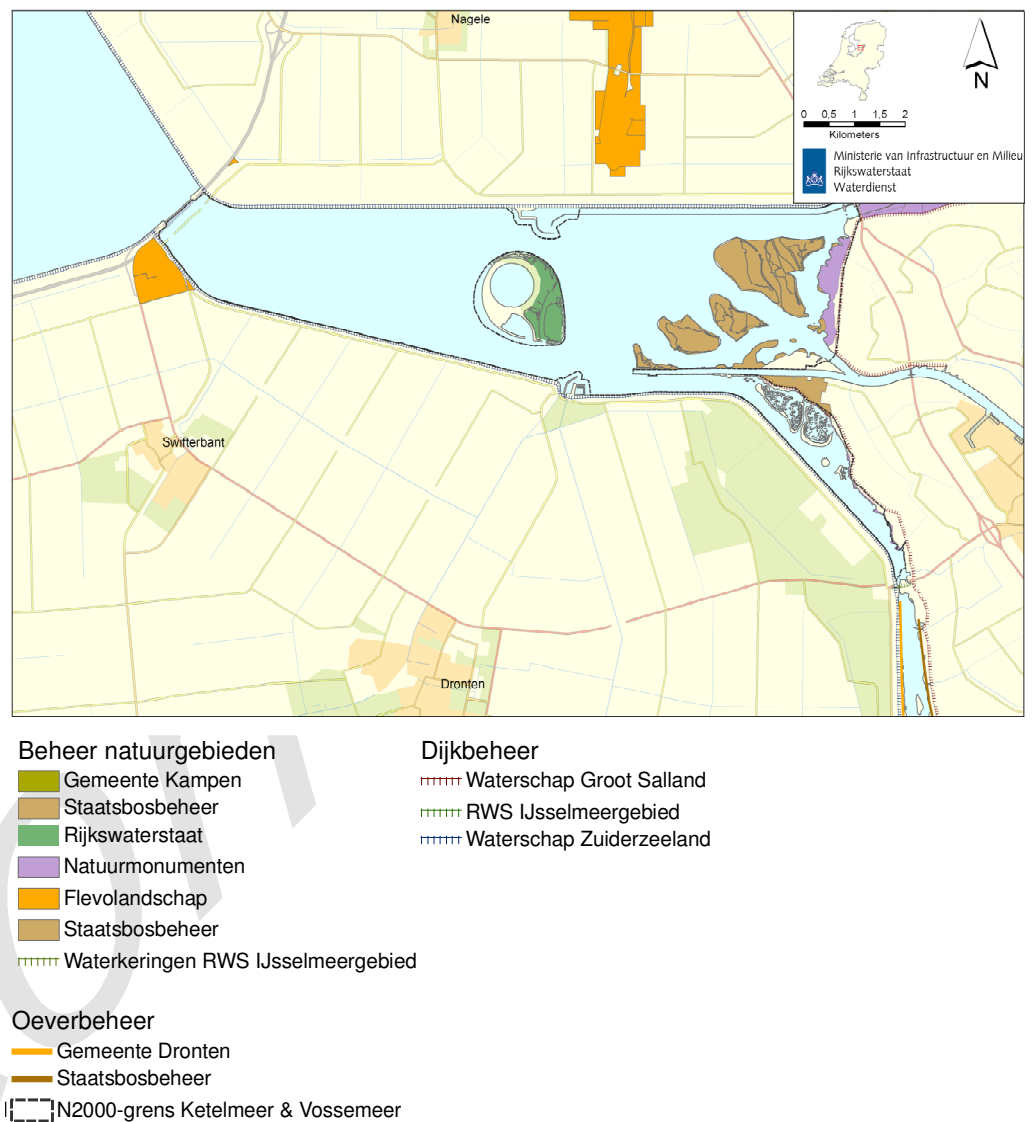
Het Ketelmeer & Vossemeer wordt gebruikt voor recreatie, beroepsvisserij, onttrekkingen & lozingen, ontgrondingen en als infrastructuur (vaarweg). Recreatie vindt plaats langs oevers en bij de eilanden in de IJsselmonding (sportvisserij, zwemmen, roeien) en op het open water (recreatievaart, sportvisserij, landen met watervliegtuigen). In het Ketelmeer & Vossemeer vindt in beperkte mate beroepsvisserij plaats op aal, blankvoorn en brasem. Door het Ketelmeer loopt een aftakking van de belangrijkste vaarweg in het IJsselmeergebied - de vaarweg Amsterdam-Lelystad-Lemmer - naar IJssel en Zwarte Meer. Deze hoofdvaarweg wordt gebruikt door de binnenvaart. Door het Vossemeer loopt de (vooral recreatieve) Randmerenroute, die het Ketelmeer verbindt met de oostelijke en zuidelijke randmeren. De beroepsvaart maakt hier ook gebruik van, maar alleen onder slechte weersomstandigheden (harde wind) op het IJsselmeer en Markermeer. Het gemaal Colijn slaat water uit Oostelijk en Zuidelijk Flevoland uit op het Ketelmeer. Voor het Ketelmeer zijn vergunningen verleend voor ontgrondingen in de vorm van diepe zandwinning in het verlengde Kattendiep. Daarnaast vindt er in de vaargeulen ondiepe zandwinning plaats.

Beheer in het Ketelmeer & Vossemeer

In figuur 2.3 is een kaart opgenomen met een overzicht van de beheerders en hun beheergebieden in het Ketelmeer & Vossemeer. Om natuurwaarden in stand te houden wordt door Staatsbosbeheer actief natuurbeheer uitgevoerd. Belangrijke gebieden waar beheer van natuur plaatsvindt, zijn de IJsselmonding en de rietmoerassen.

Rijkswaterstaat is beheerder van het open water (waterkwaliteitsbeheer en bodembeheer). De waterschappen Zuiderzeeland en Groot Salland beheren de primaire waterkeringen. Om de veiligheid te waarborgen worden de dijken onderhouden en waar nodig versterkt. Rijkswaterstaat voert het nautisch beheer van het hoofdvaarwegennet uit, het waterkwantiteitsbeheer (via het peilbeheer) en het waterkwaliteitsbeheer.

Rijkswaterstaat IJsselmeergebied en provincie Flevoland hebben gedurende het jaar meerdere monitoringsmomenten om de aanwezigheid van (vogel)soorten en waterplanten bij te houden. Deze monitoringswerkzaamheden zijn belangrijk om inzicht te hebben in de aantallen en trends van de soorten. Deze monitoringsactiviteiten vinden plaats vanuit een boot of vanaf het land.

Figuur 2.3 Overzicht van terreinbeheerders en hun beheergebieden in het Ketelmeer & Vossemeer

3 Instandhoudingsdoelstellingen

Doel van Natura 2000 is een wezenlijke bijdrage aan het behoud en herstel van de biodiversiteit. Om dat te bereiken zijn afspraken gemaakt om bepaalde habitattypen en soorten te beschermen binnen een netwerk van natuurgebieden. Hiervoor is het zaak de omstandigheden, die het vóórkomen van die habitattypen en soorten mogelijk maken, te behouden of waar nodig te verbeteren.

Op 23 december 2009 heeft de minister van LNV de zes Natura 2000 gebieden in het IJsselmeergebied definitief aangewezen op grond van artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998. In deze aanwijzingsbesluiten is vastgelegd welke natuurwaarden beschermd moeten worden. Er zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor soorten en habitattypen.

De instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd in termen van behoud of verbetering van omvang en/of kwaliteit van bepaalde habitattypen en behoud of uitbreiding van kwaliteit leefgebied en draagkracht voor bepaalde aantallen van met naam genoemde soorten. De instandhoudingsdoelstellingen per Natura 2000 gebied dienen voor het borgen van de bijdrage die dat gebied levert aan het op landelijk niveau realiseren van een gunstige staat van instandhouding. De instandhoudingsdoelstellingen voor het Ketelmeer & Vossemeer zijn opgenomen in het besluit Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer (referentie 2).

3.1 **Uitwerking van doelen in omvang, ruimte en tijd en huidige situatie**

In de doeluitwerking (referentie 3) zijn de instandhoudingsdoelstellingen besproken in ruimte en tijd, dus waar en wanneer de soorten en leefgebieden in het Ketelmeer & Vossemeer voorkomen in de huidige en de beoogde situatie. Deze paragraaf is een zeer beknopte weergave van de doeluitwerking. De doeluitwerking is opgesteld basis van gegevens uit 1999-2004. Daarnaast is vanwege de lange duur van het beheerplanproces een actualisatieslag gedaan tot en met 2007 om na te gaan of aantallen en trends van de verschillende vogelsoorten in relatie tot de doelaantallen een duidelijk afwijkend beeld zijn gaan vertonen. Voor die soorten waar een dergelijk afwijkend beeld is vastgesteld, is nagegaan of en in hoeverre als gevolg hiervan instandhoudingsmaatregelen, vrijstellingsvoorwaarden voor gebruik of mitigerende maatregelen aanpassingen behoefde. In het volgende beheerplan worden de gegevens meegenomen van recentere inventarisaties en monitoring.

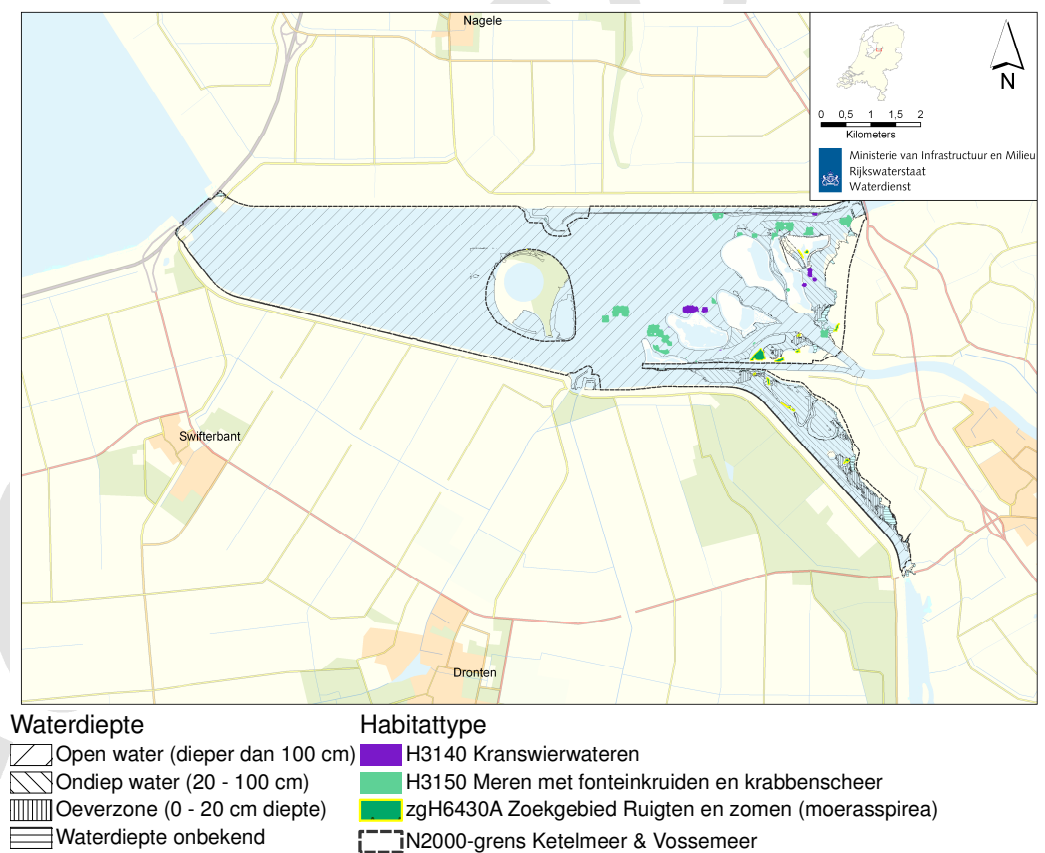
3.1.1 *Ruimtelijke eenheden*

In dit beheerplan worden de instandhoudingsdoelstellingen beschreven per ruimtelijke eenheid. Binnen het Ketelmeer & Vossemeer gaat het om: open water, ondiep water, oeverzone, kale of schaars begroeide gronden, moeras en nat grasland.

In de volgende paragrafen wordt voor de verschillende ruimtelijke eenheden beschreven wat de huidige situatie is van soorten en habitattypen (verspreiding, belang van de ruimtelijke eenheid, aantallen en trends). Daarnaast wordt benoemd wat de beoogde situatie is voor deze soorten en habitattypen om hun leefgebieden en het natuurlijke habitat in een gunstige staat van instandhouding te behouden of herstellen. Vervolgens worden de belangrijkste ecologische vereisten benoemd van

de soorten en habitattypen en wordt aangegeven of er zich knelpunten voordoen ten aanzien van de ecologische vereisten.

In figuur 3.1 is de ligging van de ruimtelijke eenheden in het Ketelmeer & Vossemeer weergegeven. In tabel 3.1 zijn de vogels ingedeeld bij de ruimtelijke eenheid waar deze voornamelijk van afhankelijk zijn. Indien een soort van meerdere eenheden gebruik maakt, wordt de soort in de ondergeschikte eenheid cursief weergegeven in de tabel. Een soort wordt alleen beschreven in de paragraaf over de bepalende ruimtelijke eenheid en daar worden ook het belang van ondergeschikte eenheden voor een soort en eventuele knelpunten beschreven.

Figuur 3.1 Overzichtkaart van de locatie van ruimtelijke eenheden in het Ketelmeer & Vossemeer

Tabel 3.1 Overzichtstabel instandhoudingsdoelstellingen per ruimtelijke eenheid voor het Ketelmeer & Vossemeer

Ruimtelijke eenheid	Habitattypen	Habitatsoorten	Vogels
Open water	-	-	Aalscholver (n) Fuut (n) Grote zaagbek (n) Kuifeend (n) Meerkoet (n) Nonnetje (n) <i>Reuzenstern (n)</i> Tafeleend (n) Visarend (n)
Ondiep water	-	-	Kleine zwaan (n) <i>Kolgans (n)</i> Krakeend (n) Lepelaar (n) <i>Meerkoet (n)</i> Pijlstaart (n) <i>Tafeleend (n)</i> <i>Toendrarietgans (n)</i>
Oeverzone	-	-	Grauwe gans (n) <i>Kleine zwaan (n)</i> Kolgans (n) Toendrarietgans (n) Wintertaling (n)
Kale of schaars begroeide gronden	-	-	<i>Aalscholver (n)</i> <i>Reuzenstern (n)</i>
Moeras	-	-	Grote karekiet (b) <i>Grauwe gans (n)</i> <i>Lepelaar (n)</i> Porseleinhoen (b) Roerdomp (b) <i>Wintertaling (n)</i>
Nat grasland	-	-	Grutto (n) <i>Kleine zwaan (n)</i> <i>Kolgans (n)</i> <i>Krakeend (n)</i>

n = niet-broedvogel, b = broedvogel

Cursief = soort maakt gebruik van meerdere eenheden, ondergeschikte eenheid is cursief en wordt in de tekst niet verder behandeld.

3.1.2 Open water

Huidige situatie en beoogde situatie

Het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer bestaat voor het grootste deel uit open water (figuur 3.1). Er zijn acht niet-broedvogelsoorten aangewezen die in sterke mate afhankelijk zijn van open water (zie tabel 3.2). Het open water is van belang als foerageergebied voor bodemfauna- en visetende vogels en in mindere mate voor waterplanteters. De viseters (fuut, aalscholver, grote zaagbek, nonnetje, visarend en reuzenstern) bevinden zich, met uitzondering van visarend en reuzenstern, vooral in het westelijke deel van het Natura 2000 gebied waar

grootschalig open water met kleine eetbare vis aanwezig is. Bodemfauna-eters (kuifeend, tafeleend) verblijven vooral in het noorden van het Vossemeer en oosten van het Ketelmeer tijdens de nazomer. In de winter verspreiden de kuifeenden ze zich ook naar het westelijke Ketelmeer waar de meeste mosselen te vinden zijn. De tafeleend foerageert in de zomer en het najaar waarschijnlijk op waterplanten en muggenlarven in ondiepere zones in het oosten van Ketelmeer en in het noorden van het Vossemeer. De meerkoet komt het hele jaar voor in het gebied met de grootste aantallen in september en oktober. Ze eten voornamelijk waterplanten in de IJsselmonding. Verder foerageren ze, verspreid over het gebied, op driehoeksmosselen. De meerkoet en tafeleend maken ook gebruik van de ruimtelijke eenheid ondiep water om te foerageren en rusten.

Baltsende futen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige situatie per Natura 2000 soort van de ruimtelijke eenheid open water (huidige aantallen, landelijke staat van instandhouding en trend in het Ketelmeer & Vossemeer). Daarnaast is van iedere soort aangegeven wat de instandhoudingsdoelstelling is in omvang en kwaliteit en zijn doelaantallen gegeven. Voor een aantal soorten zijn de huidige aantallen nog onbekend vanwege een gebrek of tekort aan telgegevens (visarend en nonnetje). De beoogde situatie is het behouden van het huidige areaal geschikt foerageer- en rustgebied.

Tabel 3.2 Overzicht instandhoudingsdoelstellingen en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid open water

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Open water	Aalscholver (n)	=	=	1003	870	+	??	F
	Fuut (n)	=	=	361	350	-	+	F
	Grote zaagbek (n)	=	=	56	70	--	??	F
	Kuifeend (n)	=	=	4525	4500	-	??	F
	Meerkoet (n)	=	=	1755	1700	-	??	F
	Nonnetje (n)	=	=	?	30	-	+	F
	Tafeleend (n)	=	=	534	350	--	-	F
	Visarend (n)	=	=	?	3	+	?	F

Legenda		
1) soort n= niet broedvogel	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang = behoud van omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit = behoud van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI) -- zeer ongunstig - matig ongunstig + gunstig	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek) ? geen aantallen bekend ?? geen duidelijke trend - matige afname + matige toename	6) Functie N2000 gebied F= Foerageergebied
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor niet-broedvogels betreffen het seizoensgemiddelde		

Ecologische vereisten

Voor de vogels die voorkomen in het open water van het Ketelmeer & Vossemeer is voldoende voedsel nodig in de vorm van bodemfauna, zoals de driehoeksmossel (kuifeend, tafeleend), kleine vis zoals spiering (fuut, aalscholver, nonnetje, grote zaagbek, reuzenster) en grotere vis (visarend). Bodemfauna is beschikbaar voor de vogelsoorten in de ondiepere gedeelten (tot ongeveer 4 meter diep). De tafeleend eet waterplanten, bodemdieren en andere kleine dieren. Alle soorten hebben naast voldoende voedsel behoefte aan rust en goede waterkwaliteit. Vogels die op het water rusten, zoals de eenden en de fuut, hebben beschutting nodig van oevers die zorgen voor luwte bij harde wind.

Knelpunten

In tabel 3.3 zijn de mogelijke knelpunten weergegeven. Voor de vogelsoorten van open water in Ketelmeer & Vossemeer zijn geen aanwijzingen voor grote knelpunten. Alleen voor de grote zaagbek en mogelijk voor het nonnetje liggen de huidige aantallen onder het doelaantal. Aantallen grote zaagbekken zijn fors afgenomen door een afname van voedselbeschikbaarheid in de vorm van spiering in het gehele IJsselmeergebied. Vooral in het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer nam de voedselbeschikbaarheid sterk af, waardoor ook aantallen in omliggende meren afnamen. Voor de visarend zijn te weinig gegevens bekend over de huidige aantallen. Er lijken geen knelpunten te bestaan.

Tabel 3.3 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid open water

Ruimtelijke eenheid	Soorten	Knelpunt en oorzaak
Open water	Aalscholver (n)	
	Fuut (n)	
	Grote zaagbek (n)	Onvoldoende voedsel (kleine vis)
	Kuifeend (n)	
	Meerkoet (n)	
	Nonnetje (n)	Aantallen niet bekend, maar er zijn aanwijzingen dat er onvoldoende voedsel (kleine vis) is
	Tafeleend (n)	
	Visarend (n)	Onbekend wat het huidige aantal visarenden is, maar vanwege gering doelaantal naar verwachting geen ecologisch knelpunt

Groen = geen knelpunt

Rood = knelpunt

n = niet-broedvogel

3.1.3

*Ondiep water**Huidige situatie en beoogde situatie*

In het Ketelmeer & Vossemeer is de ruimtelijke eenheid ondiep water voornamelijk te vinden in de IJsselmonding (het oostelijke deel van Ketelmeer) en in het Vossemeer (figuur 3.1). Er zijn voor vier niet-broedvogels die afhankelijk zijn van ondiep water instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd (zie tabel 3.4). Het ondiepe water heeft een functie als foerageergebied voor de aangewezen vogelsoorten én een functie als slaapgebied voor de kleine zwaan. In oktober liggen kleine zwanen voornamelijk in het zuidelijke deel van het Vossemeer om te rusten en te drinken, veilig tegen roofdieren. In november liggen ze vooral in het zuiden van het westelijke Ketelmeer. De verspreiding binnen het gebied lijkt bepaald te worden door de locatie waar kleine zwanen op een gegeven moment foerageren. De soort eet oogstresten van akkers en/of waterplanten, afhankelijk van de beschikbaarheid van een voedselbron op een gegeven moment.

Lepelaars foerageren op kleine vis in de ondiepe delen en langs de randen van moerassen in het Vossemeer, het oostelijke Ketelmeer met de IJsselmonding en het IJsseloog.

De kraakeend komt het hele jaar voor in het gebied met de grootste aantallen in september en oktober. De grootste aantallen kraakeenden bevinden zich in de IJsselmonding waar ze foerageren op waterplanten in de ondiepe gedeeltes van het natuurontwikkelingsgebied. In kleinere aantallen komt de soort voor in de ondiepe delen van het Vossemeer en het IJsseloog. Pijlstaarten gebruiken het gebied eveneens vooral in september en oktober, als foerageergebied op doortrek. Dan verblijven de grootste aantallen op het IJsseloog. Daarnaast worden de IJsselmonding en het Vossemeer als foerageergebied gebruikt. De kleine zwaan en kraakeend gebruiken ook de natte graslanden binnen en buiten het Natura 2000 gebied om te foerageren.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige situatie per Natura 2000 soort van de ruimtelijke eenheid ondiep water (huidige aantallen, landelijke staat van instandhouding en trend in het Ketelmeer & Vossemeer). Daarnaast is van iedere soort aangegeven wat de instandhoudingsdoelstelling is in omvang en

kwaliteit van het leefgebied en zijn doelaantallen gegeven. De beoogde situatie is het behoud van het huidige areaal geschikt foerageer- en rustgebied.

Tabel 3.4 Overzicht instandhoudingsdoelstellingen en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid ondiep water

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Ondiep water	Kleine zwaan (n)	=	=	8	5	-	??	FS
	Krakeend (n)	=	=	533	160	+	++	F
	Lepelaar (n)	=	=	13	8	+	++	F
	Pijlstaart (n)	=	=	47	50	-	++	F

Legenda		
1) soort	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit
n= niet broedvogel	= behoud van omvang	= behoud van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI)	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek)	6) Functie N2000 gebied
- matig ongunstig	?? geen duidelijke trend	F= Foerageergebied
+ gunstig	++ sterke toename	S= Slaapplek
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor niet-broedvogels betreffen het seizoensgemiddelde		

Ecologische vereisten

Voor de vogels die voorkomen in het ondiepe water van het Ketelmeer & Vossemeer moet voldoende voedsel beschikbaar zijn in de vorm van waterplanten (kleine zwaan, krakeend) en kleine vis in ondiep water (lepelaar). Voor de lepelaar zijn slikkige condities belangrijk, bovendien foerageert de soort in heel ondiep water (tot 40 cm). De pijlstaart is een alleseter, in het najaar vaak levend van zaden, maar ook wel grondelend naar waterplanten en daartussen levende ongewervelden. Alle soorten hebben naast voldoende voedsel behoefte aan rust, een goede waterkwaliteit en aan beschutte plekken, zoals oevers met luwe zones en ondiep water.

Knelpunten

In tabel 3.5 zijn de mogelijke knelpunten weergegeven. Voor de vogelsoorten van ondiep water in het Ketelmeer & Vossemeer zijn geen aanwijzingen voor knelpunten. Voor de lepelaar is, getuige de aantallen, voldoende voedsel beschikbaar in de vorm van kleine vis in ondiepe delen. Alleen voor de pijlstaart liggen de huidige aantallen marginaal onder het doelaantal. Dit verschil tussen het gemeten seizoensgemiddelde en het doelaantal is dusdanig klein dat er geen reden is om aan te nemen dat de draagkracht niet voldoet. De trend is bovendien zeer positief, dus waarschijnlijk ontwikkelt de populatie zich verder en zijn er geen ecologische knelpunten.

Tabel 3.5 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid ondiep water

Ruimtelijke eenheid	Soorten	Knelpunt en oorzaak
Ondiep water	Kleine zwaan (n)	
	Krakeend (n)	
	Lepelaar (n)	
	Pijlstaart (n)	De aantallen nemen toe waardoor doelaantal vanzelf behaald zal worden. Geen ecologisch knelpunt in het gebied

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

3.1.4

Oeverzone

Huidige situatie en beoogde situatie

De ruimtelijke eenheid oeverzone is te karakteriseren als een flauwe oever tot 20 cm waterdiepte. In het Ketelmeer & Vossemeer is deze ruimtelijke eenheid te vinden langs het Vossemeer en in de IJsselmonding (zie figuur 3.1). De oeverzone is de belangrijkste ruimtelijke eenheid voor toendrarietgans, grauwe gans, kolgans en wintertaling (zie tabel 3.6). Het gebied is van belang als overwinteringsgebied voor de toendrarietgans en kolgans. Grauwe ganzen gebruiken het gebied jaarrond, met de grootste aantallen in de winter. Wintertalingen gebruiken het gebied vanaf de zomer met een piek in oktober.

Alle vier de soorten gebruiken de oever en ondiepe delen om te rusten en foerageren. Voor de grauwe gans, kolgans en toendrarietgans is de oever bovendien essentieel als slaapplek. De toendrarietganzen, kolgans, grauwe ganzen foerageren op de grootschalige akkers en natte graslanden in Flevoland en in Overijssel en rusten en drinken vooral in het Vossemeer, waarschijnlijk omdat deze zone het dichtst bij de foerageergebieden ligt. Ze slapen op ondiepe delen, platen en eilandjes. In de zomermaanden foerageren grauwe ganzen in de oeverzones en de moerassen van de grote meren. Wintertalingen foerageren in de IJsselmonding, op IJsseloog en op het Vossemeer, met de hoogste aantallen in de IJsselmonding. Deze gebieden worden ook gebruikt om te rusten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige situatie per Natura 2000 soort van de ruimtelijke eenheid oeverzone (huidige aantallen, landelijke staat van instandhouding en trend in het Ketelmeer & Vossemeer). Daarnaast is van iedere soort aangegeven wat de instandhoudingsdoelstelling is in omvang en kwaliteit van het leefgebied en zijn doelaantallen gegeven.

De beoogde situatie is het behoud van het huidige areaal geschikt foerageer- en rustgebied.

Tabel 3.6: Overzicht instandhoudingsdoelstellingen en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid oeverzone

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Oeverzone	Gauwe gans (n)	=	=	1041	680	+	++	FS
	Kolgans (n)	=	=	262	220	+	++	FS
	Toendrarietgans (n)	=	=	13	?	+	?	S
	Wintertaling (n)	=	=	410	360	-	+	F

Legenda		
1) soort n= niet broedvogel	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang = behoud van omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit = behoud van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI) - matig ongunstig + gunstig	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek) ? geen aantallen bekend + matige toename ++ sterke toename	6) Functie N2000 gebied F= Foerageergebied S= Slaapplek
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor niet-broedvogels betreffen het seizoensgemiddelde		

Ecologische vereisten

Voor de toendrarietganzen, grauwe ganzen en kolganzen is het van belang dat er voldoende voedsel beschikbaar is op graslanden en oogstresten van akkers buiten het Natura 2000 gebied. Daarnaast is de aanwezigheid van geschikte slaapplekken een vereiste (oevers, eilanden en ondiepe zones). De slaapplekken dienen open te blijven en rustgebieden dienen gevrijwaard te zijn van verstoring en roofdieren. Wintertaling foerageert in de oeverzones, waar waarschijnlijk wordt gegeten van de zaden van pioniersvegetaties. Voldoende locaties waar jaarlijks pioniersvegetaties kunnen groeien zijn daarom van belang voor de voedselvoorziening van wintertaling.

Knelpunten

Er zijn geen knelpunten voor de soorten ten aanzien van de ecologische vereisten. Voor de grauwe gans, kolgans en wintertaling worden de doelaantallen gehaald en kennen de populaties een positieve trend. Voor de toendrarietgans is geen doelaantal bepaald en de trend is niet bekend. In het gebied is voldoende rust aanwezig om te voldoen aan de slaapplekfunctie.

Tabel 3.7 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid oeverzone

Ruimtelijke eenheid	Soorten	Knelpunt en oorzaak
Oeverzone	Gauwe gans (n)	
	Kolgans (n)	
	Toendrarietgans (n)	
	Wintertaling (n)	

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

3.1.5 Kale of schaars begroeide gronden

Huidige situatie en beoogde situatie

In het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer bevinden zich kale eilandjes in het open water (figuur 3.1). De reuzenstern is de enige aangewezen soort (als niet-broedvogel) die in sterke mate afhankelijk is van kale of schaars begroeide grond (tabel 3.6). Op kleine eilandjes in het Vossemeer en in de IJsselmonding rusten reuzensternen, die in het Ketelmeer & Vossemeer en in de andere grote meren in de regio op het open water foerageren.

Tabel 3.8 Overzicht instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid kale schaarsbegroeide gronden

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Kale schaars-begroeide grond	Reuzenstern (n)	=	=	?	10	+	?	FS

Legenda		
1) soort n= niet broedvogel	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang = behoud van omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit = behoud van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI) + gunstig	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek) ? geen aantallen bekend	6) Functie N2000 gebied F= Foerageergebied S= Slaapplek
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor niet-broedvogels betreffen het seizoensgemiddelde		

Ecologische vereisten

De reuzenstern rust en slaapt op kale gronden en heeft hier voldoende oppervlakte van nodig. De kale gronden hoeven niet altijd op dezelfde locatie beschikbaar te zijn. De reuzenstern eet kleine tot middelgrote vis en heeft naast voldoende voedsel behoefte aan rust.

Knelpunten

In tabel 3.9 is aangegeven welke knelpunten er mogelijk zijn. Voor reuzenstern zijn onvoldoende gegevens bekend over de aantallen in de periode 2002-2007, om te weten of de doelaantallen gehaald worden. Er lijken echter geen knelpunten te bestaan en vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat het slecht gaat en er maatregelen noodzakelijk zijn.

Tabel 3.9 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid kale schaarsbegroeide gronden

Ruimtelijke eenheid	soorten	Knelpunt en oorzaak
Kale schaars-begroeide grond	Reuzenstern (n)	Onbekend wat het huidige aantal reuzensternen precies is maar losse waarnemingen suggereren geen ecologisch knelpunt

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

3.1.6 Moeras

Huidige situatie en beoogde situatie

Op een aantal natte water-landovergangen vindt moerasvorming plaats in het Ketelmeer & Vossemeer, bestaande uit rietvegetaties in verschillende successiestadia. Dit type ruimtelijke eenheid is alleen te vinden langs de oostelijke oevers van het Natura 2000 gebied in kleine oppervlaktes in het Vossemeer en grotere oppervlaktes in de IJsselmonding (zie figuur 3.1). Voor drie broedvogels (grote karekiet, porseleinhoen en roerdomp) is moeras de belangrijkste ruimtelijke eenheid van het Ketelmeer & Vossemeer (zie tabel 3.10). De roerdomp, grote karekiet en porseleinhoen broeden in het buitendijkse moerasgebied van het Ketelmeer. De grote karekiet broedt daarnaast in moerasgebieden van het Vossemeer. Het Natura 2000 gebied levert (samen met Zwarte Meer, Veluwerandmeren en moerassen in Noordwest Overijssel) een belangrijke bijdrage aan de regionale populaties van roerdomp en porseleinhoen. Voor de grote karekiet is het Ketelmeer & Vossemeer samen met Zwarte Meer het laatste levensvatbare bolwerk in Nederland.

Porseleinhoen

Met de moerasvogels gaat het niet goed en de beoogde situatie is een uitbreiding van het leefgebied en/of een verbetering van de kwaliteit van het leefgebied. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige situatie per Natura 2000 soort van de ruimtelijke eenheid moeras (huidige aantallen, landelijke staat van instandhouding en trend in het Ketelmeer & Vossemeer). Voor iedere broedvogel is de beoogde situatie een uitbreiding en/of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied.

Tabel 3.10 Overzicht instandhoudingsdoelstellingen en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid moeras

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Moeras	Grote karekiet (b)	>	>	26	40	--	-	FRV
	Porseleinhoen (b)	>	>	0	4	--	??	FRV
	Roerdomp (b)	>	>	1,25	5	--	??	FRV

Let op: Voor broedvogels geldt de doelstelling: uitbreiding omvang **en/of** verbetering kwaliteit. Bij het hoofdstuk maatregelen komt naar voren waarop wordt ingezet.

Legenda		
1) soort b= broedvogel	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang > uitbreiding van omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit > verbetering van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI) -- zeer ongunstig	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek) ?? geen duidelijke trend - matige afname	6) Functie N2000 gebied F= Foerageergebied R= Rustgebied V= Voortplantingsgebied
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor broedvogels betreffen gem. aantal paren		

Ecologische vereisten

Voor de broedvogels is behoud van voldoende oppervlakte van een goede kwaliteit moerasvegetatie van groot belang. Bij een goede kwaliteit van het rietmoeras kan de grootste variatie en rijkdom aan broedende rietvogels gebruik maken van het rietmoeras. Kwaliteit betekent in dit geval: diversiteit. Een rietmoeras moet voldoende groot zijn, om ook alle benodigde diversiteit te kunnen herbergen. Er moet vooral diversiteit zijn in de leeftijd van de vegetatie (van het riet) en het lokale waterpeil ten opzichte van de vegetatie. Beide hangen sterk samen met het successiestadium. Naarmate een rietvegetatie ouder wordt, wordt het riet dikker, zal er verlanding optreden tussen de rietstengels en zal het minder nat worden. Dit proces vindt versneld plaats wanneer er geen natuurlijk peil (met hoge winterpeilen) wordt gehandhaafd.

Sommige vogels hebben wat ouder riet nodig om hun nesten in te bouwen (grote karekiet). Voor roerdomp en grote karekiet dient dit overjarige riet een beetje nat te zijn. Andere soorten maken hun nest juist in heel jong, pas gesneden riet (porseleinhoen). Veel vogels foerageren op precies de overgang tussen riet en water (grote karekiet) en hebben baat bij een grote randlengte ('rand' verwijst naar de overgang van water naar riet). Andere soorten hebben water op het maaiveld nodig, in het rietmoeras zelf, om succesvol te foerageren. Uit een analyse van terreinkenmerken en de verspreiding van broedvogels blijkt dat de belangrijkste terreinkenmerken voor broedsucces bestaan uit de breedte van de waterrietzone, het rietareaal met water op het maaiveld en het aanbod aan overjarig riet (referentie 1).

In het kort: om zo veel mogelijk broedende rietvogels in een gebied te kunnen herbergen dient er voldoende areaal rietmoeras aanwezig te zijn, en dit areaal dient

voldoende afwisseling te herbergen in termen van waterpeil ten opzichte van het maaiveld en de leeftijd van het riet.

Broedvogels zijn zeer gevoelig voor verstoring, zodat rust in de moerasgebieden gewaarborgd moet zijn.

Knelpunten

De combinatie van het huidige peilbeheer (dat resulteert in onvoldoende overstromingsdynamiek) en inadequaat maaibeheer resulteert in verdroging van rietmoeras en een versnelde vegetatiesuccessie naar ruigtes en struwelen. Bij een natuurlijk peilverloop zijn de waterstanden het hoogst in de winter, terwijl in de zomer het waterpeil zakt en sommige gebieden tijdelijk droog komen te staan. Door overstroming (in de winter) kunnen voedingsstoffen en zaden worden aangevoerd. Daarnaast zorgen hoge winterpeilen voor het schoonspoelen van strooisellagen in waterrietzones. Wanneer gronden droogvallen tijdens het groeiseizoen, kunnen zaden van riet tot ontwikkeling komen, waardoor nieuwe rietkragen zich kunnen vormen. Het huidige tegennatuurlijke peil resulteert in een weinig dynamisch rietmoeras, met weinig tot geen vernieuwing van riet en verruiging, verlanding en verbossing van waterriet. Daarnaast heeft het commerciële snijden van riet negatieve effecten op de kwaliteit van het rietmoeras, omdat er te weinig overjarig riet blijft staan: al het rietareaal heeft dezelfde leeftijd. Een rietmoeras dat divers is qua leeftijdsopbouw van het riet, divers qua maaiveldhoogte (of relatieve waterhoogte) en met veel overgangen tussen riet en water (een grote randlengte) biedt de meeste kansen voor een rijke en diverse populatie rietvogels. Als gevolg van het peilbeheer en het commerciële rietsnijden in de afgelopen jaren, nam het broedgebied van grote karekiet, roerdomp en porseleinhoen in omvang en/of kwaliteit af.

Rust rondom de eilandjes is noodzakelijk voor het broedsucces van rietbroedvogels, en deze rust is op het moment niet gegarandeerd. In hoofdstuk 5 staan de resultaten van de Nadere Effectenanalyse, hier wordt ook een nadere toelichting gegeven over knelpunten die betrekking hebben op rust en de maatregelen die hiervoor worden getroffen.

Tabel 3.11 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid moeras

Ruimtelijke eenheid	Soorten	Knelpunt en oorzaak
Moeras	Grote karekiet (b)	onvoldoende omvang en kwaliteit rietmoeras en onvoldoende rust
	Porseleinhoen (b)	onvoldoende omvang en kwaliteit rietmoeras en onvoldoende rust
	Roerdomp (b)	onvoldoende omvang en kwaliteit rietmoeras en onvoldoende rust

Rood = knelpunt

b = broedvogel

3.1.7

Nat grasland

Huidige situatie en beoogde situatie

Op de overgangen van de natte moerassen naar het agrarische gebied, in het oosten van Ketelmeer en Vossemeer liggen de natte graslanden. Deze vormen, samen met slikkige oevers en ondiep water, de foerageer- en slaapgebieden van grutto's.

Voor de grutto is de beoogde situatie het behoud van het oppervlak en de kwaliteit van het leefgebied. De trend is niet duidelijk, maar de huidige aantallen liggen ruim boven de doelaantallen. Het gebied lijkt daarom voldoende draagkracht te bieden voor foeragerende grutto's. De oorzaak voor de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding ligt in de broedgebieden (agrarische graslanden). Deze worden de laatste decennia minder geschikt voor broedende grutto's door intensivering van het landgebruik.

Tabel 3.12 Overzicht instandhoudingsdoelstellingen en huidige situatie per soort van de ruimtelijke eenheid nat grasland

Ruimtelijke eenheid	Soorten ¹	IHD omvang ²	IHD kwaliteit ³	Huidige aantal ⁷	Doel aantal ⁸	SvI ⁴	Trend ⁵	Functie gebied ⁶
Nat grasland	Grutto (n)	=	=	49	20	--	?	FS

Legenda		
1) soort n= niet broedvogel	2) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) omvang = behoud van omvang	3) Instandhoudingsdoelstelling (IHD) kwaliteit = behoud van kwaliteit
4) Landelijke staat van instandhouding (SvI) -- zeer ongunstig	5) Trend in aantallen 1994-2003 (gebiedsspecifiek) ? geen aantallen bekend	6) Functie N2000 gebied F= Foerageergebied S= Slaapplek
7) Huidige aantal: periode 2002-2007		
8) Aantallen voor niet-broedvogels betreffen het seizoensgemiddelde		

Pleisterende grutto's

Ecologische vereisten

Voor de grutto is voldoende voedsel nodig in de vorm van bodemdieren in een geschikt foerageergebied. Dat kan bestaan uit zeer ondiep doorwaadbaar water (tot

zo'n 20 cm diepte), slikkige oevers en natte graslanden met een rijk bodemleven. Ook dienen deze gebieden open en rustig te zijn en niet bereikbaar voor grondgebonden roofdieren.

Knelpunten

Voor de grutto is geen knelpunt aanwezig. De aantallen grutto's geven aan dat er voldoende foerageer- en rustmogelijkheden zijn in het gebied. Behoud van de huidige situatie is voldoende.

Tabel 3.13 Knelpunten van vogels van de ruimtelijke eenheid nat grasland

Ruimtelijke eenheid	Soort	Knelpunt en oorzaak
Nat grasland	Grutto (n)	

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

3.2

Opgave voor het Ketelmeer & Vossemeer

Knelpunten ontstaan door het niet op orde zijn van de ecologische vereisten van soorten. Het belangrijkste knelpunt voor de soorten in het Ketelmeer & Vossemeer is een tekort aan geschikt leefgebied voor broedende moerasvogels. In bovenstaande paragraaf zijn de knelpunten per ruimtelijke eenheid behandeld. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste knelpunten van het Ketelmeer & Vossemeer. De opgave is om deze knelpunten op te lossen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken en te behouden.

Vergroting en verbetering leefgebied broedende moerasvogels

Door het huidige peilbeheer in combinatie met op commercieel rietsnijden gericht terreinbeheer is het areaal rietmoeras in kwaliteit en omvang gestaag afgenomen. Broedvogels die afhankelijk zijn van grootschalig rietmoeras en/of vitale waterrietzones zoals grote karekiet, roerdomp en porseleinhoen zijn hierdoor de laatste tientallen jaren sterk in aantallen gedaald. Om de populaties van deze soorten in het gebied te handhaven, is het noodzakelijk om het moerasbiotoop te herstellen en uit te breiden. Er dient voldoende, grootschalig rietmoeras te zijn, met voldoende variatie binnen het rietmoeras en voldoende areaal vitaal waterriet.

Garanderen rust in de IJsselmonding

Het Ketelmeer nabij de IJsselmonding is van groot belang voor broedende rietvogels en voor ruiende watervogels. De rust en ruimte zijn in dit gebied niet gegarandeerd. Hoewel dit mogelijke knelpunt nog niet tot uiting komt in de aantallen watervogels, is het een mogelijke oorzaak van de matige kwaliteit van het leefgebied van broedende rietvogels. De opgave is om op de meeste kwetsbare locaties de rust te garanderen.

Verbeteren voedselbeschikbaarheid

Voor grote zaagbek en mogelijk het nonnetje lijkt de voedselbeschikbaarheid in het Ketelmeer & Vossemeer niet voldoende te zijn om de tot doel gestelde aantallen vogels te kunnen dragen. De voedselbeschikbaarheid zal moeten verbeteren om de tot doel gestelde aantallen te realiseren.

Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS)

In het kader van de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) zijn door de provincies knelpunten als gevolg van stikstofdepositie onderzocht en zo nodig herstelstrategieën uitgewerkt voor Natura 2000 gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. In het IJsselmeergebied is dat gedaan voor het habitatype 'overgangs en trilvenen' (en de daarin voorkomende groenknolorchis) in IJsselmeer en 'glanshaver- en vossenstaarthooilanden' in het Zwarte Meer. In beide Natura 2000 gebieden is daaruit geconcludeerd dat er geen sprake is van een knelpunt als gevolg van (externe) stikstofdepositie en dat er dus geen herstelstrategieën nodig zijn. In de andere Natura 2000 gebieden binnen het IJsselmeergebied bevinden zich geen stikstofgevoelige instandhoudingsdoelstellingen.

4 Instandhoudingsmaatregelen

Instandhoudingsmaatregelen zijn nodig om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen en tussentijdse verslechtering van de kwaliteit van leefgebieden en significante verstoring van soorten te voorkomen. In het Ketelmeer & Vossemeer zijn er knelpunten om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken met betrekking tot voedselbeschikbaarheid voor watervogels en de aanwezigheid van rust en ruimte in de IJsselmonding. Naast maatregelen om deze knelpunten op te lossen, zijn eventuele aanpassingen van activiteiten in het gebied nodig. Deze worden in het volgende hoofdstuk beschreven. Het totale pakket instandhoudingsmaatregelen voor het Ketelmeer & Vossemeer is een combinatie van maatregelen uit reeds vastgesteld beleid en aanvullende Natura 2000 maatregelen. In onderstaande sub-paragrafen worden beide categorieën toegelicht.

4.1 Maatregelen uit reeds vastgesteld beleid

Instandhoudingsmaatregelen uit reeds vastgesteld beleid betreffen in het Ketelmeer & Vossemeer de Kaderrichtlijn Water maatregelen die bijdragen aan Natura 2000 doelstellingen.

KRW-maatregelen die bijdragen aan Natura 2000 doelstellingen

Voor de KRW worden in de periode 2010-2021 maatregelen genomen die bijdragen aan het realiseren van de Natura 2000 doelen. In het Ketelmeer & Vossemeer gaat het om:

- Vistrekbevorderende maatregelen tussen Ketelmeer & Vossemeer en regionale wateren, zoals de aanleg van vispassages en visvriendelijke sluisbeheer;
- Inzetten op duurzame visserij;
- Inrichting natuurvriendelijke vooroevers;
- Uitbreiding ondiepe zones.

Door vistrekbevorderende maatregelen en duurzame visserij kan de voedselbeschikbaarheid voor visetende vogels toenemen, verbetert de draagkracht van het gebied voor dergelijke vogels en de bijvangst aan duikende watervogels nemen af. De uitbreiding van ondiepe zones en aanleg van natuurvriendelijke oevers heeft een positief effect op alle soorten die gebruik maken van de ruimtelijke eenheid ondiep water. De maatregel komt daarom ten goede aan de draagkracht van het gebied voor soorten als pijlstaart, maar draagt ook bij tot verbeterde potenties voor de ontwikkeling en instandhouding van de zo cruciale waterrietzones als leefgebied voor de grote karekiet, zeker wanneer ruimtelijke aansluiting wordt gezocht bij de voor deze soort uit te voeren inrichtings- en beheermaatregelen van de terreinbeheerder buitendijks (Staatsbosbeheer).

4.2 Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor Natura 2000

Aanvullend op de KRW-maatregelen is vooral het terreinbeheer van de oeverzone en moerasgebieden van belang, omdat de staat van instandhouding van een aantal riet- en oevergebonden vogelsoorten bij aanvang van de beheerplanperiode niet op orde is en dus verslechtering van de situatie in de eerste beheerplanperiode anders niet uitgesloten kan worden.

Aangepast beheer van rietmoeras

Staatsbosbeheer zal het beheer van de rietlanden dusdanig moeten uitvoeren, dat de instandhoudingdoelstellingen voor de grote karekiet, roerdomp en porseleinhoen behaald worden. Het exacte, op Natura 2000 gerichte, terreinbeheer zal door Staatsbosbeheer worden uitgewerkt en vastgelegd in een terreinbeheerplan. Een geplande maatregel is onder andere:

- Dynamisch gefaseerd en ruimtelijk gedifferentieerd maaibeheer, verruigde delen in maaibeheer nemen en rietstroken handhaven; waterstand voorjaar hoog houden; verwijderen overmatige verbossing d.m.v. klepelen. Dit vindt plaats bij de IJsselmonding, de Keteleilanden en de eilandjes in het Vossemeer. De totale omvang is 200 hectare.

Zoals bij de ecologische vereisten van broedvogels van rietmoeras is aangegeven, dient een rietmoeras voldoende gevarieerd te zijn om aan meerdere soorten geschikt leefgebied te bieden. Als gevolg van het aangepaste maaibeheer zal het rietmoeras meer gevarieerd worden, met zowel oud als jong riet. Omdat eens in de zoveel jaren ieder plek minimaal één keer wordt gemaaid, wordt verruiging, verdroging en verbossing ook voorkomen. Het gevolg is dat het leefgebied voor rietvogels in kwaliteit sterk toeneemt.

In hoofdstuk 5 worden de inrichtingsmaatregelen beschreven waarmee het negatieve effect van het huidige peilbeheer wordt gemitigeerd.

ANT-studies in IJsselmeer en het Markermeer & IJmeer

Zoals in hoofdstuk 3 is aangegeven, worden de doelaantallen van grote zaagbekken en nonnetjes in het Ketelmeer & Vossemeer mogelijk niet bereikt. Dit heeft mogelijk te maken met krimpende populaties in het IJsselmeer en het Markermeer & IJmeer. Rijkswaterstaat voert studies uit naar de Autonome Neerwaartse Trends (ANT-studies) van mosseleiders en viseters in het IJsselmeer en het Markermeer & IJmeer (zie paragrafen 2.4, 3.5 en 5.4 van het Algemeen Deel).

Hoewel de ANT-studies niet direct gericht zijn op het Ketelmeer & Vossemeer, kunnen de uitkomsten wel gevolgen hebben voor de aantallen grote zaagbekken en nonnetjes die in het Ketelmeer & Vossemeer worden waargenomen.

Gedragscode recreatie IJsselmeergebied

Voldoende rust is van cruciaal belang om de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen van vogelsoorten te behalen. De kwaliteit van het broedgebied van rietvogels staat momenteel onder druk door onder andere een gebrek aan rust in de IJsselmonding (zie hoofdstukken 3 en 5). Voor de overige vogels vormt een gebrek aan rust op dit moment geen knelpunt. Door klimaatverandering en technische innovaties kan het recreatieseizoen langer worden. De kans bestaat dat hierdoor de rust voor (met name overwinterende) vogels binnen enkele jaren in het geding komt. De recreatiesector en natuursector hebben in samenwerking een gedragscode opgesteld (zie Algemeen deel, paragraaf 4.4 voor de volledige tekst van de gedragscode) met als doel verstoring in het gehele IJsselmeergebied te voorkómen door vergroting van het bewustzijn van de watersporter en het hanteren van enkele eenvoudige regels. Op deze manier kan eveneens worden voorkómen dat in de komende beheerplanperiodes striktere voorwaarden aan recreatie moeten worden opgelegd, om het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen te garanderen.

concept

5 Activiteiten en mitigatie

Menselijke activiteiten en natuur zijn van oudsher verweven in het Ketel- en Vossemeer. In de meeste gevallen vormen deze activiteiten geen probleem voor de instandhoudingsdoelstellingen. Van bepaalde activiteiten in het Ketelmeer & Vossemeer is het niet uit te sluiten dat er negatieve effecten zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen. Een aantal van deze activiteiten blijft vergunningplichtig, waarbij voorschriften aan de vergunning zijn verbonden. Andere activiteiten worden onder voorwaarden in dit beheerplan vrijgesteld van de vergunningplicht. Voor weer andere gevallen zijn mitigerende maatregelen nodig om te voorkómen dat activiteiten het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in de weg staan. Als voldaan wordt aan de vergunningvoorschriften, respectievelijk aan de voorwaarden en de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, kunnen de betreffende activiteiten doorgang vinden. Voor alle activiteiten geldt de generieke of algemene voorwaarde dat zij in aard, omvang, intensiteit en tijd niet in betekenende mate wijzigen ten opzichte van de getoetste situatie.

In onderstaande paragrafen zijn de huidige activiteiten ingedeeld in de volgende vier categorieën:

- 1 Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, zonder specifieke voorwaarden;
- 2 Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, mét specifieke voorwaarden;
- 3 Vergunningplichtige activiteiten die (afzonderlijk) vergunningplichtig blijven;
- 4 Niet-vergunningplichtige activiteiten, wel mitigatie vereist.

Een algemene toelichting op de vrijstelling van vergunningplicht en bovengenoemde indeling staat in paragraaf 4.2 van het Algemeen deel. Of een activiteit al dan niet vergunningplichtig is, is bepaald door het daartoe bevoegde gezag in de zin van de Nb-wet. Dit oordeel vormt het uitgangspunt voor het beheerplan. De voorwaarden voor Nbwet-vergunningvrijstelling bij de 2^e categorie activiteiten en de mitigerende maatregelen voor de 4^e categorie activiteiten zijn in dit hoofdstuk opgenomen in paragraaf 5.2 en 5.4. Een gebiedsspecifieke samenvatting van de toetsingskaders voor toekomstige vergunningverlening is opgenomen in paragraaf 5.5, de volledige tekst staat in het deel Toetsingskaders.

5.1 Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten zonder specifieke voorwaarden

Voor bepaalde activiteiten geldt het beheerplan als vrijstelling van de vergunningplicht zonder dat specifieke voorwaarden nodig zijn. Voor deze activiteiten geldt de generieke voorwaarde dat de activiteiten niet in betekenende mate mogen wijzigen. Aard en omvang, locatie en tijdstip, frequentie en duur van de activiteiten moeten blijven voldoen aan de getoetste situatie (referentie 5).

Het gaat hierbij om:

- Baggeren (havens, sluizen, vaargeul en toegangsgeulen jachthavens);
- Evenementen (visserijdagen, zeilwedstrijden, roeiwedstrijden en stranden);
- Aalvisserij;
- Zegenvisserij;
- Terreinbeheer: stranden en recreatiegebieden ten behoeve van recreanten.

Generieke voorwaarde

De betreffende activiteit mag niet in aard, omvang, intensiteit en tijd in betekenende mate wijzigen ten opzichte van de getoetste situatie. Voor een (meer uitgebreide) omschrijving van de getoetste situatie per activiteit wordt verwezen naar de voortoets (referenties 4 en 5).

5.2**Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten mét specifieke voorwaarden**

Er zijn vergunningplichtige activiteiten die alleen onder specifieke voorwaarden geen significante effecten op de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen hebben. Deze activiteiten zijn met inachtneming van de specifieke voorwaarden, genoemd in dit beheerplan, vrijgesteld van de vergunningplicht. Het beheerplan vervangt in dit geval de vergunning.

In het Ketelmeer & Vossemeer gaat het om:

- Terreinbeheer rietmoeras;
- Bestaande lozingen.

Hierna worden de activiteiten en de voorwaarden beschreven.

Terreinbeheer rietmoeras

In het Ketelmeer & Vossemeer worden het rietbeheer en de uitvoering van maatregelen om het riet in kwaliteit te verbeteren voor broedvogels (met een twijfelachtige doelrealisatie) vrijgesteld onder specifieke voorwaarden. Voor het uitvoeren van eenmalige gebiedsgerichte maatregelen en beheermaatregelen in het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer heeft de provincie Overijssel een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend aan Staatsbosbeheer.

Voorwaarden voor vrijstelling van vergunningplicht

De hieronder genoemde voorwaarden zorgen voor een optimaal beheer om het halen van de instandhoudingdoelen te garanderen.

Locatie	Voorwaarde voor vergunningvrijstelling terreinbeheer rietmoeras
Rechterveld	<ul style="list-style-type: none"> • Alle maatregelen in het Rechterveld (de plag- en maaiwerkzaamheden achter het waterriet en de aanleg van de blussloten en brandgangen) worden overdag uitgevoerd in de periode 1 november tot 31 december • Er wordt op één locatie tegelijkertijd gewerkt • Het vrijgekomen materiaal wordt direct afgevoerd en buiten het Natura 2000 gebied verwerkt • De maaiwerkzaamheden in het Rechterveld worden (jaarlijks) uitgevoerd in de periode 1 november tot en met 31 december. Bij noodzakelijke aanvullende maaiwerkzaamheden van overjarig riet is uitloop mogelijk tot 1 maart, onder de volgende voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> - Rondom bekende broedplekken van de roerdomp wordt voor 1 februari gemaaid, hierbij dienen mogelijke broedgevallen vooraf te worden geïdentificeerd en dient men met een straal van 400 meter buiten het broedgeval te blijven • Indien het aandeel oud (> 15 jaar) en niet-vitaal riet in het Rechterveld te groot wordt (> 10%) zal er actieve verjonging plaatsvinden middels het maaien van overjarig riet. Het areaal gemaaid riet zal, inclusief het oppervlakte gemaaid riet voor de brandgangen als het natuurlijk verjongd riet, hoger zijn dan 20% van het totaal (circa 60 ha) • Minimaal 80 % van het riet in het Rechterveld heeft een leeftijd van vijf jaar of ouder

Locatie	Voorwaarde voor vergunningvrijstelling terreinbeheer rietmoeras
Rechterveld	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks wordt het maaibeheer gemonitord en geëvalueerd • Begrazing van de percelen grenzend aan de rietlanden van het Rechterveld vindt uitsluitend plaats in de periode van 15 maart tot en met 15 november • Jaarlijks worden de te begrazen delen grenzend aan de overjarige rietvelden afgerasterd om te voorkomen dat de grazers het aangrenzende rietveld kunnen beschadigen
Eilanden Ketelmeer	<ul style="list-style-type: none"> • De voorbereidende werkzaamheden en het planten van rietstekken worden respectievelijk in de periode van begin september tot 31 december en in de periode van half maart tot half april uitgevoerd • Het verwijderen van wilgenopslag en het aanvullende maaibeheer op de eilanden van het Ketelmeer wordt jaarlijks in de periode van half augustus tot 1 november uitgevoerd

Bestaande lozingen

Onder een 'bestaande lozing' wordt verstaan een lozing die sinds de toetsing in het kader van dit beheerplan niet wijzigt wat betreft omvang en (geloosde) stoffen. Bij het verlenen van watervergunningen voor lozingen toetst de waterbeheerder aan het bestaande waterkwaliteitsbeleid. Belangrijk onderdeel hierbij is toetsing van activiteiten aan milieukwaliteitsnormen. Aan deze normen ligt een grondige ecotoxicologische analyse ten grondslag, waarbij gebruik wordt gemaakt van de best beschikbare kennis van de effecten van de stoffen op het ecosysteem en de daarin voorkomende organismen. In zijn algemeenheid biedt deze toetsing op basis van het waterkwaliteitsbeleid al een afdoende bescherming van Natura 2000 soorten en -habitattypen.

In de NEA II wordt geconcludeerd dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat bestaande lozingen er de oorzaak van zijn dat instandhoudingsdoelstellingen niet worden bereikt. Op basis van de beschikbare kennis is beoordeeld dat in de huidige situatie er geen negatieve effecten van milieuvreemde stoffen kunnen optreden op de instandhoudingsdoelstellingen van Ketelmeer en Vossemeer.

Voorwaarden voor vrijstelling van vergunningplicht

Bestaande lozingen kunnen worden vrijgesteld van de vergunningplicht onder de voorwaarde dat degene die loost aantoont dat de lozingen voldoen aan de bepalingen bij of krachtens de Waterwet.

Locatie	Voorwaarde voor vergunningvrijstelling bestaande lozingen
Ketelmeer en Vossemeer	<ul style="list-style-type: none"> • De lozer leeft de voorwaarden na die bij of krachtens de Waterwet gelden (vergunning en/of algemene regels).

5.3

Vergunningplichtige activiteiten die (afzonderlijk) vergunningplichtig blijven

Voor de volgende activiteiten vormt het beheerplan *geen* vrijstelling van de vergunningplicht. Deze activiteiten zijn door het daartoe bevoegd gezag al getoetst in het kader van een vergunningaanvraag. Hieruit is naar voren gekomen dat deze activiteiten afzonderlijk geen negatieve effecten hebben, mits de vergunningvoorschriften worden nageleefd, maar door jaarlijkse cumulatie van dezelfde activiteiten en cumulatie met andere activiteiten wellicht wel negatieve effecten kunnen hebben. Wanneer de vergunningen aflopen, dient daarom een nieuwe vergunning aangevraagd te worden (of een verlenging van de vergunning)

bij het bevoegde gezag. Het bevoegd gezag gebruikt onder andere het beheerplan (Algemeen Deel en gebiedsdelen) en de daarin opgenomen toetsingskaders om vergunningaanvragen te beoordelen.

- Ondiepe zandwinning/verdieping;
- Zandwinning;
- Militair laagvlieggebied (hiervoor is een landelijke vergunningaanvraag in voorbereiding).

In paragraaf 5.5 staan de toetsingskaders die specifiek voor het Ketelmeer & Vossemeer gelden.

5.4

Niet vergunningplichtige activiteiten, wel mitigatie vereist

Er zijn ook activiteiten die niet vergunningplichtig zijn, maar die wél mogelijk effecten hebben. Voor deze activiteiten geldt dat er mitigerende maatregelen vereist zijn. Voor Ketelmeer & Vossemeer gaat het om:

- Recreatie in de IJsselmonding;
- Huidig peilbeheer.

Recreatie in de IJsselmonding

De huidige recreatieactiviteiten in de IJsselmonding zijn niet Nbwt-vergunningplichtig. In de IJsselmonding leven veel vogels die gevoelig zijn voor verstoring, zoals broedende rietvogels en rustende reuzensterns. De effecten van recreatie op de instandhoudingsdoelen zijn niet negatief, mits dit belangrijke rustgebied niet wordt verstoord.

Mitigatie

Om verstoring door recreatie zoveel mogelijk te voorkomen is er een gedragscode opgesteld met alle betrokken partijen (zie algemeen deel, par. 4.4). Het negatieve effect van recreatie kan nog verder worden verzacht door middel van een toegangsbeperkingsbesluit in de zin van artikel 20 Nbwt voor een drietal eilandjes centraal in de IJsselmonding (eilandjes 1, 2 en 3) aan de binnenzijde.

Locatie	Mitigatie recreatie
Eilandjes IJsselmonding	Om voldoende rust te garanderen wordt van een drietal eilandjes in de IJsselmonding de binnenzijde via een artikel 20 besluit afgesloten voor de recreatie.

Huidig peilbeheer

Het huidige peilbeheer is mede oorzaak geweest van een achteruitgang van het oppervlak en de kwaliteit van rietmoerassen en rietzones (zie Algemeen deel, paragraaf 2.2 en 4.3). Hierdoor wordt voor een aantal specifieke moerasbroedvogelsoorten de instandhoudingsdoelstelling niet gehaald.

Mitigatie

In het algemene deel is toegelicht dat het huidige peilbeheer wordt gemitigeerd door oevers af te vlakken en te herinrichten.

Locatie	Mitigatie peilbeheer
Ketelmeer & Vossemeer	Inrichting rietland aanpassen op maximale benutting peildynamiek: eilandjes Vossemeer afschuiven en/of eilandjes IJsselmonding aanpassen; vergroten waterrietzone Rechtersveld-Noord door afvlakken oever. Het gaat om 180 hectare met een randlengte van 220 - 550 meter.

5.5 Kaders voor vergunningverlening

Het beheerplan dient, behalve als vrijstelling van de Nbwet-vergunningplicht voor bepaalde activiteiten, ook als toetsingskader voor vergunningverlening voor toekomstige activiteiten. De toetsingskaders geven aan onder welke voorwaarden toekomstige activiteiten kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die vanuit Natura 2000 worden gesteld. De toetsingskaders vormen het kader voor de vergunningverlening voor nieuwe activiteiten of wijziging/uitbreiding van vrijgestelde bestaande (vergunningplichtige) activiteiten die gedurende de beheerplanperiode worden opgestart, of voor verlenging of uitbreidingen van reeds vergunde activiteiten. In het deel Toetsingskaders zijn alle toetsingskaders voor het gehele IJsselmeergebied opgenomen. Hieronder worden de relevante toetsingskaders voor Ketelmeer & Vossemeer genoemd. Indien het kader gebiedsspecifieke informatie bevat voor het Ketelmeer & Vossemeer wordt deze kort beschreven in de volgende paragrafen.

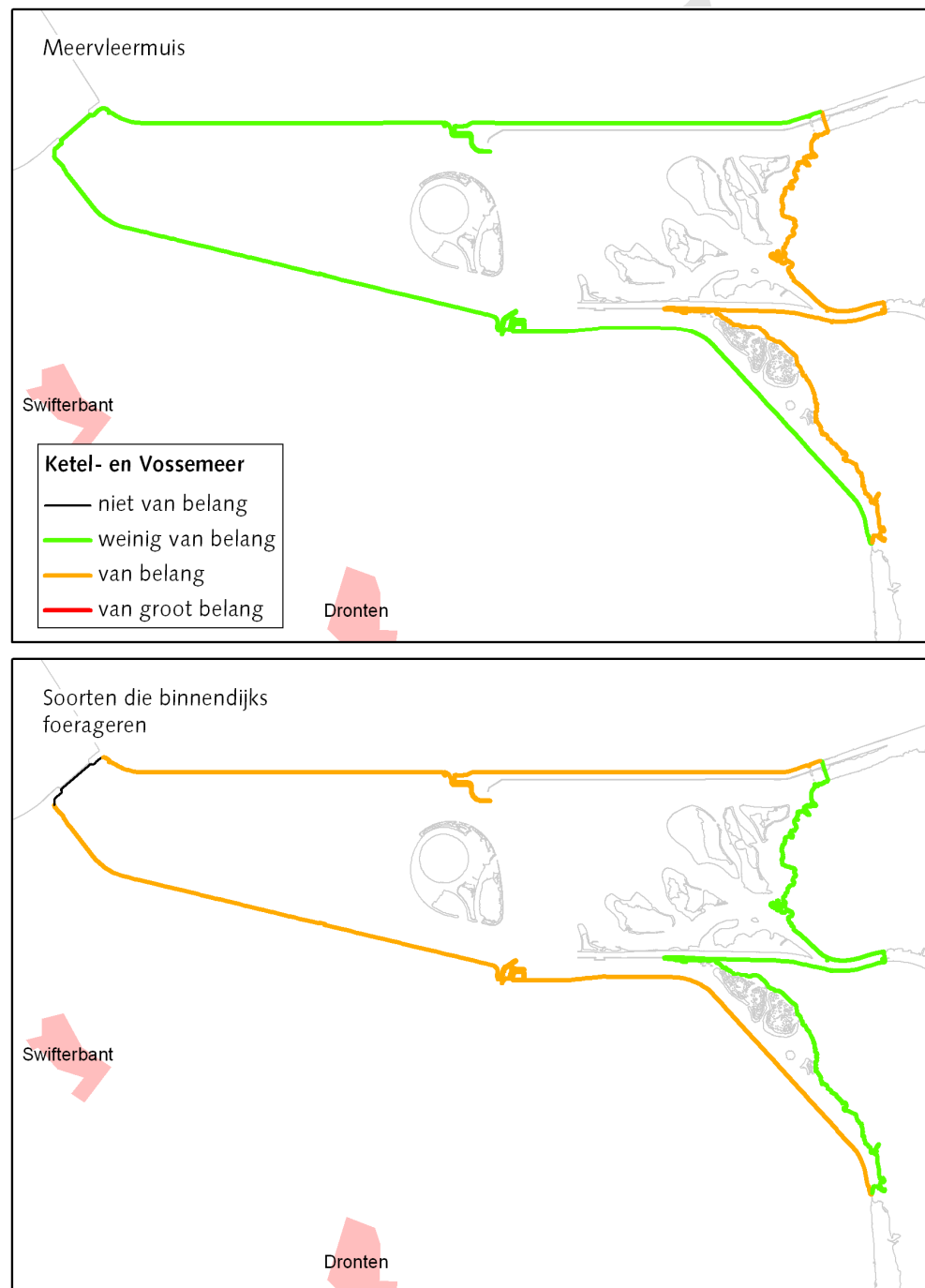
- Toetsingskader doorsnijding ecologische trekroutes;
- Toetsingskader beroepsvisserij Randmeren;
- Toetsingskader jachthavenuitbreidingen;
- Toetsingskader lozingen;
- Toetsingskader voor jacht, wildbeheer en schadebestrijding.

Toetsingskader doorsnijding ecologische trekroutes

Dit toetsingskader biedt initiatiefnemers van nieuwe windparken, hoogspanningslijnen en andere hoge obstakels in en grenzend aan het IJsselmeergebied handvatten in het kader van de Nbwet-vergunning. In dit toetsingskader wordt aangegeven waar gebiedsdelen liggen waar instandhoudingsdoelstellingen knelpunten kunnen ondervinden van nieuwe obstakels en extra aandacht behoeven van bevoegd gezag wanneer een vergunningaanvraag voor 'obstakels' wordt ingediend. Figuur 5.1 laat zien welke dijktrajecten/kustzones van belang zijn als ecologische trekroute voor verschillende soortgroepen.

Hoogspanningsleiding over het Ketelmeer

Figuur 5.1 Belang van connectiviteit van verschillende dijktrajecten/kustzones voor relevante instandhoudingsdoelstellingen in Ketelmeer & Vossemeer weergegeven voor de functionele groepen meervleermuis, piscivore vogelsoorten, vogelsoorten die binnendijks op akkers en graslanden foerageren en benthivore en/of herbivore watervogels.

Toetsingskader voor beroepsvisserij Randmeren

Visplannen die gedurende de beheerplanperiode worden opgesteld, kunnen naast de voorwaarden in dit toetsingskader worden gelegd. Wanneer de visinspanningen die zijn beschreven in het jaarlijkse visplan passen binnen de voorwaarden van het toetsingskader, dan kan dat jaar worden volstaan met een verzoek om beoordeling door het bevoegde gezag en is vergunningverlening op basis van een passende beoordeling niet aan de orde.

Voorwaarden voor toekomstige visserij in de Randmeren:

- De visserij op de randmeren kan worden toegestaan wanneer uitbreiding van verstoring van de voor instandhoudingsdoelstellingen belangrijke gebieden (belangrijke rust- en foerageergebieden voor watervogels) wordt voorkomen;
- Een verandering van de visserij inspanning of vangstmethode kan alleen worden toegestaan wanneer deze:
 - niet leidt tot een vergroting van de bijvangst van watervogels (zie toetsingskader voor concrete maatregelen);
 - niet leidt tot een effect op de beschikbaarheid van het voedsel voor visetende watervogels door vergroting van de bijvangst aan ondermaatse vis.

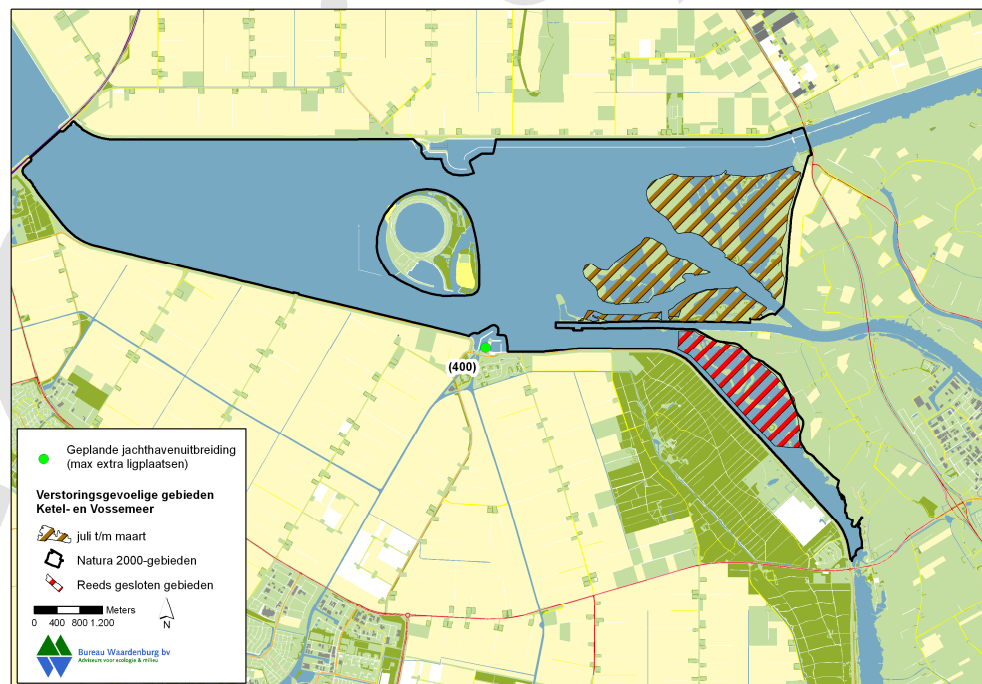
Toetsingskader jachthavenuitbreidingen

Uitbreiding van het aantal ligplaatsen kan leiden tot een toename van het aantal boten in het IJsselmeergebied en daarmee de drukte op het water. De toename van recreatievaart kan leiden tot een grotere druk op beschermde natuurwaarden, met name verstoring van rust- en foerageergebieden van de grote aantallen watervogels die jaarrond gebruik maken van het IJsselmeergebied. Het doel van dit toetsingskader is te beschrijven welke informatie nodig is, met welke aspecten rekening moet worden gehouden en aan welke voorwaarden jachthavenuitbreidingen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een vergunning. Dit toetsingskader benoemt alleen aspecten van rust en mogelijke verstoring op het (open) water in de (nabije) omgeving van de geplande uitbreiding; er wordt niet ingegaan op eventuele lokale aspecten die in het kader van een vergunningprocedure van belang kunnen zijn. In onderstaande tabel en figuur is aangegeven welke uitbreidingen van jachthavens gepland zijn en op welke verstoringsgevoelige gebieden zij mogelijk een effect hebben.

Tabel 5.1 Jachthavens langs het Ketelmeer & Vossemeer met plannen voor uitbreiding van het aantal ligplaatsen binnen de eerste beheerplanperiode (gegevens provincies)

Gemeente/Plaats	Jachthaven	Mogelijk overlap met verstoringgevoelige gebieden	
		IJsselmonding (juli t/m maart)	Vossemeer (jaarrond)
Dronten	Ketelhaven	x	x

Toelichting: Voor iedere jachthaven is met 'x' aangegeven welke verstoringgevoelige gebieden effect kunnen ondervinden van de uitbreiding. Wanneer in de vergunningvoorschriften wordt opgenomen dat verstoring in deze gebieden wordt voorkomen (door bijvoorbeeld de IJsselmeeraanpak), dan hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt ten aanzien van het aspect verstoring. Voor ieder verstoringgevoelig gebied is aangegeven in welke periode van het jaar het gebied met name van belang is voor vogels. Zie figuur 5.2 voor ligging van verstoringgevoelige gebieden en genoemde jachthavens.

Figuur 5.2 Jachthavens langs het Ketelmeer & Vossemeer met plannen voor uitbreiding van het aantal ligplaatsen binnen de eerste beheerplanperiode (gegevens provincies) en locaties van verstoringgevoelige gebieden en periode van het jaar dat deze gebieden met name van belang zijn voor vogels

Toetsingskader jacht, wildbeheer en schadebestrijding

In het toetsingskader voor het omgaan met jacht, wildbeheer en schadebestrijding (het doden van dieren) in en rond de Natura 2000 gebieden in het Ketelmeer-Vossemeer is uitgegaan van de mogelijke effecten van verschillende vormen van doden en vangen van dieren op de soorten en habitattypen, waarvoor in het Ketelmeer-Vossemeer instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Op basis van een limitatieve lijst van in het veld voorkomende methoden van 'doden van

dieren' is op basis van een toetsing door Altenburg & Wymenga (referentie 1) onderzocht welke vormen van jacht, wildbeheer of schadebestrijding in het IJsselmeer mogelijk leiden tot schade aan N2000 instandhoudingsdoelstellingen en om welke soorten en habitattypen het dan gaat. Het is dus niet perse zo dat deze activiteiten ook daadwerkelijk binnen het Ketelmeer en Vossemeer worden uitgeoefend. Deze werkwijze (zowel de methode als de op deze wijze verkregen resultaten) wordt gedragen door het gehele bevoegd gezag (EL&I, provincies) en RWS en is besproken met de KNJV (Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging) en LTO-Noord (Land-en Tuinbouworganisatie Noord).. Er is dus niet gekeken naar of de betreffende vorm van jacht, wildbeheer en schadebestrijding wel of niet in het Ketelmeer-Vossemeer voorkomt. De resultaten van het onderzoek staan vermeld in het deel 'Toetsingskaders'.

6 Doelbereik

Dit hoofdstuk geeft aan in hoeverre de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer bereikt worden in de eerste beheerplanperiode. Per ruimtelijke eenheid worden de instandhoudingsdoelstellingen benoemd en wordt aangeven op welke manier het eventuele knelpunt wordt opgelost en in hoeverre daarmee de instandhoudingsdoelstelling gerealiseerd wordt. Dit kan door:

- 1 het uitvoeren van reeds geplande maatregelen en/of;
- 2 het uitvoeren van (aanvullende) Natura 2000 instandhoudingsmaatregelen en/of;
- 3 het voldoen aan de in dit beheerplan gestelde voorwaarden aan activiteiten die vrijgesteld worden van een Nbwet-vergunning en/of;
- 4 het uitvoeren van mitigerende maatregelen.

Bij het bepalen van het doelbereik is er vanuit gegaan dat de maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Soorten uit dezelfde ruimtelijke eenheid met hetzelfde knelpunt die door dezelfde maatregelen worden opgelost zijn zoveel mogelijk geclusterd.

Open water

Mogelijk is de huidige draagkracht van het gebied te laag voor nonnetje en waarschijnlijk ook voor grote zaagbek, ten aanzien van voedselbeschikbaarheid (kleine vis). Uit te voeren KRW-maatregelen kunnen slechts een beperkte bijdrage leveren aan de voedselvoorziening. De aantallen watervogels in het Ketelmeer & Vossemeer kunnen mogelijk meeliften op de maatregelen die voortvloeien uit de ANT-studies (zie box 4.1). Dit staat echter niet vast en zal pas plaatsvinden in de loop van de eerste beheerplanperiode, of daarna. Om deze redenen is het twijfelachtig of de doelstellingen voor grote zaagbek en nonnetje (viseters) worden gerealiseerd in de eerste beheerplanperiode.

Voor de overige vis en bodemfauna etende vogels worden de instandhoudingsdoelstellingen wel behaald in de eerste beheerplanperiode.

Tabel 6.1 Inschatting doelbereik voor soorten en habitattypen van open water

Soort / habitatype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
Aalscholver (n) Fuut (n) Kuifeed (n) Meerkoet (n) Tafeleend (n)			ja, beheerplanperiode 1
Grote zaagbek (n) Nonnetje (n)	Onvoldoende voedsel (kleine vis)	KRW: vistrekbevorderende maatregelen, duurzame visserij ISM: ANT-studie	twijfelachtig in beheerplanperiode 1; later mogelijk meeliftend op uit ANT voortvloeiende maatregelen voor viseters; werken ook door op Ketelmeer & Vossemeer
Visarend (n)	Onbekend wat het huidige aantal visarenden is, maar naar verwachting geen ecologisch knelpunt		ja, beheerplanperiode 1

Groen = geen knelpunt

Rood = knelpunt

Oranje = doelaantallen worden niet gehaald door een knelpunt in / of afhankelijkheid van gebieden buiten de Natura 2000 begrenzing

n = niet-broedvogel, ISM = Instandhoudingsmaatregel

Ondiep water, oeverzone en kale of schaars begroeide gronden

De instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten van ondiep water, de oeverzone en de kale of schaars begroeide gronden worden naar verwachting gerealiseerd zonder extra maatregelen.

Tabel 6.2 Inschatting doelbereik voor soorten van ondiep water

Soort / habitatype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
Kleine zwaan (n) Kolgans (n) Krakeend (n) Lepelaar (n) Meerkoet (n) Pijlstaart (n) Tafeleend (n) Toendrarietgans (n)			ja, beheerplanperiode 1

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

Tabel 6.3 Inschatting doelbereik voor soorten van de oeverzone

Soort / habitatype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
Grauwe gans (n) Kleine zwaan (n) Kolgans (n) Toendrarietgans (n) Wintertaling (n)			ja, beheerplanperiode 1

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

Tabel 6.4 Inschatting doelbereik voor soorten van kale of schaars begroeide gronden

Soort / habitatype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
Aalscholver (n) Reuzenster (n)			ja, beheerplanperiode 1

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

Moeras

Als de voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd zullen waarschijnlijk in de loop van de eerste of tweede beheerplanperiode de doelstellingen voor porseleinhoen, grote karekiet en roerdomp behaald worden.

Tabel 6.5 Inschatting doelbereik voor moerasbroedvogels

Soort / habitatype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
Grote karekiet (b) Porseleinhoen (b) Roerdomp (b)	Onvoldoende omvang en kwaliteit rietmoeras en onvoldoende rust.	KRW: inrichten natuurvriendelijke vooroevers en uitbreiding ondiepe zones ISM: aangepast beheer van rietmoeras Mitigatie: recreatie IJsselmonding en inrichting en beheer rietmoeras Voorwaarde: rust garanderen enkele eilandjes in IJsselmonding.	ja, beheerplanperiode 2; maatregelen gericht op herstel draagkracht voor gewenst doelaantal Voor deze soorten is het van essentieel belang dat er in de eerste beheerplanperiode maatregelen worden getroffen om de kwaliteit en omvang van het leefgebied snel te herstellen. Indien maatregelen in de eerste periode uitblijven, kunnen de populaties dusdanig verslechteren dat herstel buiten bereik komt.

Rood = knelpunt

Oranje = doelaantallen worden niet gehaald door een knelpunt in / of afhankelijkheid van gebieden buiten de Natura 2000 begrenzing

b = broedvogel, ISM = Instandhoudingsmaatregel

Nat grasland

De instandhoudingsdoelstellingen voor de grutto worden naar verwachting gerealiseerd met de voortzetting van het huidige beheer.

Tabel 6.6 Inschatting doelbereik voor soort van nat grasland

Soort / habitattype	Knelpunt en oorzaak	Maatregelen	Doelbereik
grutto (n)			ja, beheerplanperiode 1

Groen = geen knelpunt

n = niet-broedvogel

Zingende grote karekiet

7 Literatuurlijst

- 1 Hut, R.M.G. van der, R. Foppen, N. Beemster, M. Roodbergen en S. Deuzeman 2008. Ruimte voor riet en moerasvogels in de noordelijke randmeren. Sturende factoren en beheersmaatregelen voor kwalificerende moerasvogels. A&W-rapport 1108. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden. SOVON, Beek-Ubbergen.
- 2 Ministerie van LNV, 2009. Besluit Natura-2000 gebied Ketelmeer & Vossemeer. PDN/2009-075.
- 3 Rijn van S., M. Menken en M. Platteeuw, 2010. Doeluitwerking Natura 2000 IJsselmeergebied. Waterdienst Rijkswaterstaat, Lelystad.
- 4 Verbeek R.G., D.J. ten Brink, L.G. Turlings, H.A.M. Prinsen, L.S.A. Anema, april 2011. Inventarisatie bestaand gebruik IJsselmeergebied, Geactualiseerd overzicht ten behoeve van het beheerplan Natura 2000 voor het IJsselmeergebied. Bureau Waardenburg B.V., Culemborg.
- 5 Winden van der J., L.G. Turlings en S. Dirksen, 2008. Voortoets bestaand gebruik Natura 2000-gebieden IJsselmeergebied. Bureau Waardenburg B.V., Culemborg.
- 6 Witteveen+Bos en Bureau Waardenburg B.V., 2009. Nadere effectenanalyse bestaand gebruik IJsselmeergebied.
- 7 Witteveen+Bos, 2011. Nadere effectenanalyse bestaand gebruik IJsselmeergebied, Fase II.

concept

Bijlage A Huidige activiteiten

Deze bijlage geeft een overzicht van de activiteiten in het Ketelmeer & Vossemeer. De activiteiten zijn opgedeeld in vijf categorieën en opgenomen in vijf bijbehorende tabellen:

0. Niet-vergunningplichtige activiteiten, zonder significant effect, onder algemene voorwaarde;
1. Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, zonder specifieke voorwaarden;
2. Vrijgestelde vergunningplichtige activiteiten, mét specifieke voorwaarden;
3. Vergunningplichtige activiteiten die (afzonderlijk) vergund blijven;
4. Niet-vergunningplichtige activiteiten, wel mitigatie vereist.

Algemene of generieke voorwaarde

Voor alle activiteiten geldt dat ze op een bepaald moment zijn getoetst (zie voortoets en NEA's). Wijzigen de feitelijke omstandigheden waaronder die toetsing heeft plaats gevonden, dan dient de activiteit opnieuw te worden getoetst en zijn de in dit beheerplan opgenomen vrijstellingsvoorwaarden,

Tabel 1.0 Uit de Voortoets (referentie 5) blijkt dat onderstaande activiteiten geen significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen hebben, mits ze niet in betekenende mate wijzigen ten opzichte van de getoetste situatie (= voldoen aan de generieke voorwaarde).

Activiteit
Bevoorrading en onderhoud eilanden
Depotbeheer ijsseloog
Dijkbeheer
Havenhoofden en steigers
Herstel stort/zetstenen oevers
Herzetten van steenglooingen
Inspectievluchten rws handhaving
Kunstwerken (betonning, dukdalven, remmingswerken, lichtopstanden, steiger, meerpalen, oevers, bodems, waterkeringen, kribbakens)
Monitoringsactiviteiten
Oeverbeheer
Onderhoud kabels en leidingen
Onderwaterstenen oeversverdediging
Opruimen zwerfvuil, incl. Klein onderhoud
Regulier onderhoud (wbr + bouwstoffenbesluit)
Rijks- en provinciale wegen
Schutsluizen (beheer)
Spuisluizen (beheer)
Vooroevers
Balgstuw
Bedrijventerrein

Activiteit
Betonning (incl. Recreatiebetonning)
Beweegbare brug
Dammen
Damwand
Gemalen
Hoogspanningsleiding
Lichtopstanden
Meetpaal RWS
Op- en overslag
Rijks- en provinciale wegen
Schutsluis (gebruik)
Spuikoker
Vaarwegen (vaarwegvakken)
Vooroevers
Wachtvoorzieningen: palen en steigers voor afmeren schepen
Waterkeringen RWS
Windmolens
Aal(vis)hevel
Afwatering
Gemalen
Hevels langs de oever
Inlaatduiker
Vorbereidende activiteiten voor saneringen (boringen en lodingen)
Bergingsbedrijven
Rampenbestrijding en incidentenaanpak
Reddingsbrigade
Aanlegplaats
Boot vissen
Camping
Dagrecreatief terrein
Exploitatie strandpaviljoens
Jachthavens
Snelle motorboten
Kajuit, zeil- en motorjachten
Kanoën
Ligplaatsen kleine bootjes
Oever vissen
Roeien
Schaatsen
Trailerhelling
Vaarwegen (vaarwegvakken)
Verblijfsrecreatie
Verblijfsrecreatie terrein
Recreatief vliegverkeer (bv ballonvaart)
Wadend vissen
Windsurfen

Activiteit
Zeilen
Zwemmen, vliegeren, wandelen, sporten op strand
Bunkeren (olie inname)
Havens (laden, lossen en risico's van spills)
Inspectievaart
Onderzoek en monitoring
Transport gevaarlijke stoffen
Vrij ankeren
Sportvisserij

Tabel 1.1 Nbwet-vergunningplichtige activiteiten in het Ketelmeer & Vossemeer die via beheerplan vrijgesteld worden van vergunningplicht zonder specifieke voorwaarden, maar met de generieke voorwaarde dat ze in vorm, omvang, ruimte en tijd niet in betekenende mate wijzigen ten opzichte van de (in Voortoets en NEA I) getoetste situatie. Geen van deze activiteiten heeft volgens de NEA in de huidige vorm, omvang, duur en timing een significant effect op een of meer instandhoudingsdoelstellingen.

Activiteit
Aalvisserij (fuike en hoekwant)
Baggeren (havens, sluizen, vaargeul en toegangsgeulen jachthavens)
Evenementen (visserijdagen, zeilwedstrijden, roeiwedstrijden, stranden)
Muskusrattenbestrijding ivm dijken
Terreinbeheer: stranden en recreatiegebieden tbv recreanten
Zegenvisserij

Tabel 1.2 Activiteiten die Nbwet-vergunningplichtig zijn in het Ketelmeer & Vossemeer, maar onder aanvullende specifieke voorwaarden in dit beheerplan vrijgesteld worden van vergunningplicht.

Activiteit	Mogelijk significant effect N2000 (j/n), vóór (eventuele) voorwaarden of mitigatie
Terreinbeheer – niet alleen gericht op natuurdoelen	Ja
Bestaande lozingen	Neen

Tabel 1.3 Activiteiten die Nbwet-vergunningplichtig zijn in het Ketelmeer & Vossemeer en niet in dit beheerplan vrijgesteld worden van vergunningplicht.

Activiteit
Militair laagvlieggebied (2006)
Ondiepe zandwinning/verdieping
Zandwinning

Tabel 1.4 Niet Nbwet-vergunningplichtige activiteiten in het Ketelmeer & Vossemeer waarvan significante gevolgen voor Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen niet kunnen worden uitgesloten en waarvoor dan ook mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om dit te voorkómen.

Activiteit
Peilbeheer
Recreatie IJsselmonding

concept

Bijlage B Synopsistabel

concept

Ketelmeer & Vossemeer	Landelijke staat van instandhouding (SvI)	Doelen in aanwijzingsbesluit en huidige oppervlakte (ha), huidige aantallen (broedparen of maandgemiddelden) en/of huidige kwaliteit in het gebied				Samenvatting geplande maatregelen, (evt. clusteren per categorie).								Doelrealisatie	
						Instandhoudingsmaatregelen (specifiek t.b.v. soorten of habitats; artikel 6.1 Habitatrichtlijn)				Mitigerende maatregelen (ter voorkoming van toekomstige verslechtering / verstoring; artikel 6.2 Habitatrichtlijn)					
	Groen= gunstige staat van instandhouding Oranje= matig ongunstig Rood= zeer ongunstig	Doel oppervlakte	Huidige oppervlakte (ha) / huidige aantal	Doel kwaliteit	Huidige kwaliteit (rood = slecht, oranje = matig, groen = goed)	Vistrekbevorderende maatregelen KRW	Inzet op duurzame visserij (KRW)	Inrichting natuurvriendelijke vooroevers (KRW)	Studie naar voedselbeschikbaarheid mossel- en visetende watervogels IJsselmeer en Markermeer-IJmeer (ANT)	Aangepast beheer van rietmoeras	Gedragscodes recreatie	Inrichting rietland aanpassen op maximale benutting peildynamiek	Lagunes van eilandjes 1, 2 en 3 in IJsseldelta afsluiten (art 20)	Realisatie doelstelling op korte termijn (< 6 jaar; 1 ^e beheerplanperiode)	Realisatie doelstelling op langere termijn (> 6 jaar; 2 ^e beheerplanperiode of later)
Habitattypen															
geen															
HR-soorten															
geen															
VR-soorten															
Roerdomp (b)		>	1	>		♦		♦		♦		♦	♦		
Porseleinhoen (b)		>	0	>				♦		♦		♦	♦		
Grote karekiet (b)		>	26	>				♦		♦		♦	♦		
Fuut (n)		=	361	=		♦	♦		♦				♦		
Aalscholver (n)		=	1003	=		♦	♦		♦				♦		
Lepelaar (n)		=	13	=		♦		♦		♦		♦	♦		
Kleine zwaan (n)		=	8	=				♦					♦		
Toendrarietgans (n)		=	13	=									♦		
Kolgans (n)		=	262	=									♦		
Grauwe gans (n)		=	1041	=				♦		♦		♦	♦		
Krakeend (n)		=	533	=				♦					♦		
Wintertaling (n)		=	410	=				♦		♦		♦	♦		
Pijlstaart (n)		=	47	=				♦					♦		
Tafeleend (n)		=	534	=					♦				♦		
Kuifeend (n)		=	4525	=					♦				♦		
Nonnetje (n)		=	?	=		♦	♦		♦				♦		
Grote zaagbek (n)		=	56	=		♦	♦		♦				♦		
Visarend (n)		=	?	=									♦		
Meerkoet (n)		=	1755	=									♦		
Grutto (n)		=	49	=				♦					♦		
Reuzenstern (n)		=	?	=		♦			♦				♦		

concept